

Цяпер Блакітная крыніца з'яўляецца помнікам прыроды рэспубліканскага значэння. Вада б'е з глыбіні ў сотні ці дзве метраў: яна мінералізаваная, чыстая і вельмі смачная.

Беларуска Святлана Кузняцова перамагла на конкурсе «Місіс Сусвет-2013». Журы прысудзіла дзвючыне галоўную ўзнагароду міжнароднага форуму, які завяршыўся ў Арубе.

Прачнуўшыся, дзіця павінна бачыць усмешку на вашым твары і чуць пяшчотны голас. Не падганяйце дзіця зранку. Лепш больш дакладна разлічыце неабходны час на зборы.

Выдаецца з 9 жніўня 1917 г.

Пётр ПРАКАПОВІЧ:

«ДЛЯ ПАСПЯХОВАЙ МАДЭРНИЗАЦЫІ НЕАБХОДНА ВЫБУДОЎВАЦЬ СІСТЭМУ ЭКАНАМІЧНАГА КІРАВАННЯ»

Пытанні комплекснай мадэрнізацыі беларускай эканомікі былі ў цэнтры ўвагі ў час даклада Прэзідэнта Беларусі Аляксандру Лукашэнку 12 жніўня намесніка прэм'ер-міністра Пятра Пракаповіча, паведамілі БЕЛТА ў прэс-службе кіраўніка дзяржавы.

Мадэрнізацыя з'яўляецца важнейшым пытаннем для краіны, паколькі дае магчымасць за кошт павышэння прадукцыйнасці працы забяспечыць рост жыццёвага ўзроўню насельніцтва і вырашыць праблему дасягнення ўстойлівага дадатнага сальда знешняга гандлю, яго збалансаванасці, павысіць канкурэнтаздольнасць тавараў. Таму кіраўнік дзяржавы трымае на пастаянным кантролі пытанні правядзення комплекснай мадэрнізацыі і сур'ёзна патрабуе з улада за правядзенне гэтай работы, адзначылі ў прэс-службе.

Як было даложа на Прэзідэнту, у цэлым за першае паўгоддзе ўдалося дабіцца станоўчых крокаў у гэтым напрамку. Распрацаваны і рэалізуюцца праграмы мадэрнізацыі на 3680 прадпрыемствах з дзяржаўнай доляй уласнасці і каля 1 тыс. прыватных. Гэты працэс ахоплівае таксама развіццё малых і сярэдніх прадпрыемстваў. Акрамя таго, вырашаюцца пытанні са стварэннем новых буйных вытворчасцяў на базе замежнага і беларускага капіталу.

У той жа час віцэ-прэм'ер са шкадаваннем канстатаваў, што паказчыкі за першае паўгоддзе яшчэ далёкі ад запланаваных і цэлым па годзе. Так, выручка на аднаго занятага ў эканоміцы за гэты перыяд вырасла на 11,5 працэнта адносна паказчыкаў мінулага года, у той жа час па выніках года яна павінна склацца не менш як 25 працэнтаў. Сярод вытворчасцяў, якія не выконваюць гэты паказчык, прадпрыемствы Міністэрства прамысловасці, канцэрна «Белнафтахім».

Па выніках работы за 6 месяцаў гэтага года інвестыцыі ў асноўны капітал склалі 108,8 працэнта адносна першага паўгоддзя мінулага года. Гэта крыху вышэй за прагнозныя паказчыкі (106 працэнтаў), аднак таксама з'яўляецца вельмі недастатковым для забеспячэння выканання запланаванага праграмай мадэрнізацыі па ўсіх прадпрыемствах. Паводле слоў Пятра Пракаповіча, фактычна на сёння менш за палову прадпрыемстваў выконваюць графік.

На яго думку, для вырашэння задач мадэрнізацыі неабходна прымаць дадатковыя меры.

Аднак самае моцнае адставанне, адзначыў віцэ-прэм'ер, — у правядзенні арганізацыйна-эканамічнай мадэрнізацыі. «Ніякае самае дасканалое абсталяванне, тэхналогіі не будуць эфектыўна працаваць, калі не выбудавана сістэма кіравання, сістэма матывацыі работнікаў, захавання вельмі строгай дысцыпліны і тэхналогіі. Калі мы гэтага не зробім, то не зможам эфектыўна выкарыстоўваць тыя рэсурсы, якія ўкладзём у тэхнічную мадэрнізацыю», — сказаў Пётр Пракаповіч.

Ён падкрэсліў, што задача ў тым, каб стварыць сістэму эканамічнага кіравання, якая забяспечыць канкурэнтаздольнасць беларускай прадукцыі, яе адпаведнасць лепшым сусветным паказчыкам. «Сёння, на жаль, мы больш за ўсё адстаём менавіта з-за адсутнасці жорсткага захавання тэхналогіі, што і прыводзіць да тых пытанняў, у якіх мы з'яўляемся па многіх напрамках неканкурэнтаздольнымі», — сказаў віцэ-прэм'ер.

Кіраўнік дзяржавы даручыў прыняць усе неабходныя меры для таго, каб у цэлым па годзе ўсе запланаваныя праграмай мадэрнізацыі паказчыкі былі выкананы ў поўным аб'ёме па ўсіх напрамках. Гэта дасць магчымасць у тым ліку зрабіць добры зачын на 2014—2015 гады ў мадэрнізацыі ўсёй эканомікі. Пётр Пракаповіч запэўніў, што ўрад прыме ўсе неабходныя меры для выканання даручэння Прэзідэнта.

□ Кропка на планеце: N53 21.232 E31 04.005

БЛАГАДАЦЬ ЗА СОЖАМ

Кожны раз, бываючы каля слаўтай Блакітнай крыніцы за ракою Сож, імкнуса патрапіць у невялікую вёсачку з мілагучнай назвай Благадаць. Апошні раз наведваў яе ў 2007-м. І вось зноў вырашыў зазірнуць да яе жыхароў, якія, нягледзячы на ​​чарнобыльскае забруджванне, заставаліся людзьмі ад-

данымі сваёй малой радзіме. А яшчэ працавітымі і вясёлымі, клапатлівымі і майстравымі. Іх майстэрства спрадвеку выяўлялася ў ткацтве і вышыванні ручнікоў, пляценні з шэра кошыкаў, ва ўменні вырабляць бондарскі посуд і выпякаць хлеб.

■ Кулінарны фэст

У МОТАЛІ БЫЛО СМАЧНА!

Брэндавы ізраільскі кухар упадабаў беларускія дранікі

Моталь у шосты раз стаў месцам міжнароднага кулінарнага фестывалю. У суботу зранку ў мястэчка збіраліся шматлікія госці. Большасць з іх старалася паспець у Спаса-Праабражэнскую царкву на святочную службу, прысвечаную 1025-годдзю Хрышчэння Русі. Адтуль удзельнікі літургіі прайшлі на цэнтральную плошчу, дзе адбылося ўрачыстае адкрыццё фестывалю. Прысутныя благаславіў епіскап Пінскі і Лунінецкі Стэфаній.

Сёлета фэст асабліва акцэнт зрабіў на гісторыю краю. У будынку пошты адкрылі філіял археалогіі Мотальскага музея народнай творчасці. Новы музей атрымаў назву «Нашы карані». Як расказала загадчыца філіяла Алена Залышчук, збіраць экспанаты для новай экспазіцыі пачалі гадоў дваццаць таму. Цікавыя шпільды, камані, памятныя дошкі, дакументы прыносілі мясцовыя жыхары, школьнікі. Цяпер гэты матэрыял, апрацаваны спецыялістамі, утварыў цікавыя эрэз старонак гісторыі краю.

Чым-чым, а гісторыя амаль 600-гадова Моталь багаты. Некалі яму паспрыяла слаўтая Бона Сфорца, каралева польская, вялікая княгіня літоўская. Спадабаліся ёй мясціны, а таксама працавітыя людзі. Воць і ўзяла прыгожая італьянка адну са сваіх рэзідэнцый у Моталі. Атрымала мястэчка магдэбургскае права ў 1555 годзе, нават раней, чым павятова Пінск. Пацягнуліся сюды гандляры, рамеснікі. Слава пра мотальскія кірмашы пакацілася далёка да межы Палесся.

БАЛТЫКА ПРЫГОНІЦЬ ДА НАС ДАЖДЖЫ І НАВАЛЬНІЦЫ

У ноч на пятніцу будзе толькі 7—13 цяпла

Атмасферны фронт з боку Заходняй Еўропы прынесе сёння на тэрыторыю Беларусі кароткачасовыя дажджы, паведаміла рэдакцыя спецыяльнага гідрометцэнтра Мінпрыроды Волга ФЯДОТАВА.

У асобных раёнах у аўтарак чакаюцца навальніцы, пры навальніцах — узмечэнне ветру парывамі да 15—18 м/с. У Браскай і Гомельскай абласцях месцамі моцныя дажджы. Максімальная тэмпература паветра ўдзень 22—28 цяпла.

У сераду гэты атмасферны фронт будзе рухацца далей на ўсход кантынента. Таму ўначы амаль паўсюдна, а ўдзень месцамі кароткачасовыя дажджы, у асобных раёнах навальніцы. Тэмпература паветра ў ноч на сераду плюс 11—17 градусаў, удзень — ад 18 да 25 градусаў, а на ўсходзе Гомельскай вобласці — да 27 цяпла.

15 жніўня ўначы яшчэ без ападкаў, а ўдзень месцамі па паўночна-заходняй палове невялікія дажджы. Крыху пахаладае. Уначы стане ўжо 8—14 цяпла, а ўдзень — плюс 18—25 градусаў. Не прагназуецца ападкаў і ў ноч на пятніцу, а вось удзень у асобных раёнах магчымы дажджы і навальніцы. Раніцай месцамі туман. Уначы стане яшчэ сваяжэй — усяго плюс 7—13 градусаў, а ўдзень — ад 20 да 25 цяпла.

Сяргей КУРКАЧ.

АНДРЭЙ КАБЯКОЎ ДАРУЧЫЎ МІНТРАНСУ АКТУАЛІЗАВАЦЬ ТЭХНАЛАГІЧНЫЯ КАРТЫ ДАРОЖНАГА БУДАЎНІЦТВА

Кіраўнік Адміністрацыі Прэзідэнта Беларусі, старшыня рабочай групы па праблемных пытаннях у будаўнічым галіне Андрэй Кабякоў даручыў Міністэрству транспарту і камунікацый актуалізаваць тэхналагічныя карты дарожнага будаўніцтва. Аб гэтым ён заявіў на чарговым пасяджэнні групы, паведамае карэспандэнт БЕЛТА.

Члены рабочай групы па праблемных пытаннях у будаўнічым галіне адзначылі, што сёння ў дарожным будаўніцтве актыўна прымяняюцца сучасныя тэхналогіі, аднак пры гэтым выкарыстоўваюцца ўстарэлыя тэхналагічныя карты. У сувязі з гэтым Андрэй Кабякоў даручыў Мінтрансу прадставіць дакладную схему работы па арганізацыі сввоечасовай распрацоўкі тэхналагічных карт, што адпавядае тым тэхналогіям і тэхніцы, якія прымяняюцца ў дарожным будаўніцтве. «Каб не атрымалася так, што прымяняюцца ўстарэлыя тэхналагічныя карты з ранейшымі расцэнкамі за выкананне работы, а выкарыстоўваецца новая сучасная тэхніка з высокай прадукцыйнасцю, за работу якой згодна з картамі плаціць як за капанне лапатаў», — падкрэсліў ён.

ХРОНІКА АПОШНІХ ПАДЗЕЙ

ВІЦЭ-ПРЭЗІДЭНТАМ ІРАНА СТАЛА ЖАНЧЫНА

Прэзідэнт Ірана Хасан Рухані падпісаў указ аб прызначэнні Эльхам Амінзаде віцэ-прэзідэнтам па прававых пытаннях. Амінзаде стала першай жанчынай, якая заняла такую ​​высокую пасаду ў кіраўніцтве краіны. Рухані ва ўказе адзначыў, што зрабіў выбар на карысць Амінзаде, паколькі яна валодае неабходнымі навуковымі ведамі, мае юрыдычную падрыхтоўку, вопытам у сферы заканадаўства і высокай маральнай якасці», паведамае іранская СМІ. Раней Эльхам Амінзаде ўваходзіла ў склад парламенцкага камітэта па нацыянальнай бяспецы і знешняй палітыцы, а ў апошні час была прафесарам факультэта права Тэгеранскага ўніверсітэта.

СУР'ЁЗНЫЯ АДНОСІНЫ НЕ ПАЗБАЎЛЯЮЦЬ МУЖЧЫНУ ЦІКАВАСЦІ ДА ПРЫГОЖАГА ПОЛУ

На думку навукоўцаў, наяўнасць пастаяннай партнёркі, нават той, што задавальняе мужчыну па ўсіх параметрах, не можа спыніць яго ад філіі з іншымі жанчынамі. Паводле апошняга даследавання, несвабодныя мужчыны перажываюць мінімум тры закаханасці «на баку», піша The Times of India. Такім чынам, чвэрць мужчын прызнаецца: яны лічаць, што на працы мінімум дзве супрацоўніцы сексуальна прывабныя. А кожны дзясятая мужчына пазыўна адлікаецца пра сюжета. Адна пяць мужчын, якая прымала ўдзел у даследаванні, заявіла, што ім падабаецца дзвючына ці жонка аднаго з сяброў.

У ЮНАЙ БРЫТАНКІ IQ БОЛЬШЫ, ЧЫМ У ЭЙНШТЭЙНА?

Брытанская школьніца Керыс Куксамі-Парнел у 11 гадоў па каэфіцыенте інтэлекту аспрэдыла Біла Гейтса і Альберта Эйнштэйна, перадаюць інфармагенцыты. Каэфіцыент інтэлекту дзвючыні складае 162 балы, што, у прыватнасці, перавышае 160-бальныя паказчыкі Біла Гейтса і Альберта Эйнштэйна. Керыс, як лічаць спецыялісты, уваходзіць у 0,004 працэнта людзей, якія калі-небудзь паказвалі такі вынік. Брытанка праходзіла тэсціраванне ў арганізацыі Менса для людзей з высокім каэфіцыентам інтэлекту, дзе ўжо знаходзіцца яе бацька. IQ якой складае 142 балы. Паводле слоў дзвючыні, яна толькі хацела пабачыць IQ свайго бацькі і ніяк не думала, што каэфіцыент яе інтэлекту будзе такі высокі. Паводле слоў бацькоў дзвючыні, Керыс амаль нічым не адрозніваецца ад равеснікаў. Яна не вядзе інтэлектуальных разоў, у гэтым узросце яе больш цікавіць мода, забавы і добрыя ацэнкі ў школе. Сама Керыс расказвае, што ў будучым хацела б працаваць у банку або нават стаць кіраўніком Банка Англіі, і спадзяецца, што высокі IQ спатрэбіцца ёй у жыцці. Разам з тым, на думку некаторых вучоных, IQ-тэсты не могуць даць поўнага ўяўлення аб інтэлекце.

ПАДРАБЯЗНАСЦІ

ВЫБУХІ ЗАМІНІРАВАННЫХ АЎТАМАБІЛЯЎ У БАГДАДЗЕ ЗАБРАЛІ ЖЫЦЦІ БОЛЬШ ЗА 60 ЧАЛАВЕК

Выбухі замініраваных аўтамабіляў у некалькіх раёнах Багдада забралі жыцці больш за 60 чалавек, каля 200 атрымалі раненні, паведамаюць інфармагенцыты. Выбухі прагрэмелі як у суніцкіх, так і ў шыіцкіх раёнах горада 10 жніўня. Начыненны ўзрыўчаткай машыны былі прыпаркаваны на вуліцах каля рынкаў, кавярняў і рэстаранаў, дзе людзі адначалі заканчэнне святага для мусульман месяца Рамадан. Акрамя таго, 25 чалавек загінулі і дзясяткі атрымалі раненні 10 жніўня ў выніку выбуху бомбы ў горадзе Туз-Хурмату на поўначы краіны. Па папярэдніх даных, там таксама быў узарваны замініраваны аўтамабіль. У апошнія месяцы ў Іраку назіраецца рэзкі рост насілля, ахвярамі якога часта становяцца мірныя жыхары. Цяперашні Рамадан ужо назваў самым крывавым за апошнія пяць гадоў: ахвярамі нападў сталі больш за 670 чалавек. Асноўнай прычынай называюць напружанасць у адносінах паміж шыіцкай і суніцкай суполкамі. Увогуле з пачатку года падчас тэрактаў у Іраку загінула больш за 4 тыс. чалавек, каля 10 тыс. атрымалі раненні.

КОРАТКА

Мінімальная заробатная плата (МЗП) за ліпень бігучага года не індэксуецца, паколькі індэкс спажывецкіх цэн за ліпень да студзеня не перасягнуў п'яціпрацэнтны парог. Такім чынам, месячная мінімальная заробатная плата па-ранейшаму складае В11 млн 395 тыс., пагадзіна мінімальная заробатная плата — В8 тыс. 340.

У Беларусі на 1 жніўня бігучага года ўзровень зарэгістраванага беспрацоўя захаваўся на ўзроўні 0,5 працэнта да колькасці эканамічна актыўнага насельніцтва.

Ініцыятыва Нацыянальнага банка па ўстанавленні ліміту пляцяжу наяўнымі грашовымі сродкамі пры аплаце насельніцтвам тавараў і паслуг у памеры 1,5 тыс. базавых велічынь падтрымана членамі міжведамаснага каардынацыйнага савета па развіцці сістэмы безнаўных разлікаў.

Гран-пры міжнароднага тэатральнага фестывалю «Васара-2013» (Лета-2013), які прайшоў у літоўскім горадзе Друскінінкай, дастаеся «Пікавай дамэ» Гродзенскага абласнога тэатра лялек.

У пятніцу ва ўзросце 38 гадоў пайшоў з жыцця прадзюсар Дзмітрый Баранаў. Ён быў знойдзены ва ўласным аўтамабілі, паводле папярэдніх інфармацыі смерць наступіла ў выніку раптоўнага спынення сэрца. Дзмітрый Баранаў быў вядомы як прадзюсар Алены Ланской і кіраўнік прадзюсарскага цэнтра «Спамаші», удзельнічаў у тэлепраектах «Еўрафэст», «Хіт-момант», «Зорны дзіліжанс». Менавіта пры ўдзеле Баранава беларускія артысты паказалі лепшыя пакулы што вынікі на «Еўрабачанні».

ПРАВИЛЫ ЗБОРУ ЖУРАВІН І БРУСНІЦ

У Беларусі вызначаны ўмовы нарыхтоўкі гэтых ягад і адказнасць за невыкананне правіл.

Дазволена збіраць:

- Брусніца
- Журавіны

Забараняецца:

- Збор брусніцы з утрыманнем нідасяельных ягад больш за 1%
- Збор журавін з утрыманнем нідасяельных ягад больш за 5%
- Прымяненне механічных прыстасаванняў (шпатель, граблі і т.п.)

За парушэнне правіл прадугледжаны папярэджанне або штраф:

- Індывідуальнаму прадпрыемству — да 100 базавых велічынь
- Колькаснаму асабе — да 500 базавых велічынь

Гэтыя нормы ўсталяваныя ў адпаведнасці з заканадаўствам Рэспублікі Беларусь.

АНДРЭЙ КАБЯКОЎ ДАРУЧЫЎ МІНТРАНСУ АКТУАЛІЗАВАЦЬ ТЭХНАЛАГІЧНЫЯ КАРТЫ ДАРОЖНАГА БУДАЎНІЦТВА

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Начальнік упраўлення цэнаўтварэння РУП «Белдарцэнтр» Арцём Сіманенка ў сваю чаргу паведаміў, што ў дарожнай гаспадарцы пры вызначэнні кошту работ па будаўніцтве, рамонце і ўтрыманні аўтамабільных дарог заўсёды прымянялася сістэма цэнаўтварэння, аналагічная існуючай сістэме ў капітальным будаўніцтве. Разам з тым дарожнае будаўніцтва з'яўляецца спецыялізаваным відам работ і ў пытаннях цэнаўтварэння мае свае асаблівасці, падкрэсліў ён.

«Асаблівасцю дарожнага будаўніцтва з'яўляецца сезонны характар работ, лінейны спосаб правядзення работ і значныя ваганні кошту выкананых работ у залежнасці ад іх структуры, якая ў сваю чаргу залежыць ад умоў надвор'я. У сувязі з гэтым у краіне распрацаваны нарматыўныя дакументы па класіфікацыі і складзе работ па будаўніцтве, бягучым рамонце і ўтрыманні аўтамабільных дарог», — адзначыў Арцём Сіманенка. Ён таксама паведаміў, што ў дарожным будаўніцтве існуе асаблівая падыход да вызначэння кошту матэрыяльных рэсурсаў, транспартных затрат, затрат на перабазіроўку будаўнічай будтэхнікі, перавозкі рабочых да месца правядзення работ і г.д.

Паводле інфармацыі спецыяліста, Мінтранс Беларусі ўзгаднё і кантралюе кошт па больш як 400 відах і тыпах дарожна-будаўнічых матэрыялаў, вырабаў, канструкцый і тэхнікі, што вырабляюць 99 прадпрыемстваў дарожнай гаспадаркі. Так, напрыклад, кожны месяц разлічваецца амаль 5 тыс. гранічных цэн на асфальтабетонныя і арганамінеральныя сумесі па 171 асфальтабетоннаму заводу. «Гэта дае магчымасць зацвярджаць гранічныя цэны на матэрыялы, якія прымяняюцца як пры будаўніцтве і рамонце аўтадарог, так і пры выкананні работ па іх ўтрыманні. Пры вызначэнні названых цэн улічваюцца таксама канкрэтныя апытальныя транспартныя схемы дастаўкі сыравіны і матэрыялаў», — паведаміў начальнік упраўлення.

Ён таксама агучыў прапанову перадаць функцыі рэгулявання цэн на будаўнічыя матэрыялы і работы, якія выконваюцца на дарогах, Міністэрству транспарту і камунікацый. Цяпер такія паўнамоцствы замацаваны за Міністэрствам архітэктуры і будаўніцтва. «Перадача гэтых функцый дасць магчымасць Мінтрансу распрацоўваць і зацвярджаць ва ўстаноўленым парадку нарматыўныя і метадычныя дакументы, якія улічваюць спецыфіку дарожных работ. Пры гэтым агульнае палітыка ў галіне цэнаўтварэння ў будаўніцтве застаецца за Мінбудархітэктуры», — адзначыў Арцём Сіманенка.

■ На кантролі

СВАЁ ЖЫЛЛЁ БЛІЖЭЙ

Жыллёвыя праблемы грамадзян вырашаў на асабістым прыёме грамадзян старшыня Магілёўскага аблвыканкама Пётр Руднік.

Домік у прыгарадзе

Дзяржа з сельскагаспадарчага вытворчага кааператыва «Палькавічы» Магілёўскага раёна напрасіла дапамагчы з прыватызацыяй дома ў аграгарадку Мастоў. Дакладней, не столькі з самой прыватызацыяй, колькі з растэрміноўкай пляшчы ў гаспадарку. Заплаціць жанчыне трэба 61 мільён рублёў, а яе штомесячны заробак у сярэднім 3 мільёны.

— Як вы сабе гэты ўяўляеце? — спытаў Пётр Руднік у кіраўніку сельскай гаспадаркі.

Старшыня СВК Аляксандр Корнеў патлумачыў, што гаспадарка мае службовае жыллё, куды засяляліся самыя патрэбныя ў гаспадарцы спецыялісты і работнікі. Між тым, «Палькавічы» — гэта прыгарадная гаспадарка, жыллё навакол Магілёва карыстаецца попытам, і ахвотнікаў набыць яго вельмі шмат. Таму ў працоўным калектыве вырашылі, што дазвол на прыватызацыю атрымаюць менш за дзясятка чалавек — і гэта шматдзетныя сем'і. Разам з тым, растэрміноўка пляшчы на дзясць гадоў ім не дазволілі. Вырашылі, што ў такім выпадку падобнае права на беспрацоўную пазыку павінны мець і іншыя работнікі, якім патрэбна жыллё.

Логіка ў гэтым ёсць, пагадзіўся старшыня Магілёўскага аблвыканкама, але шматдзетнай жанчыне трэба ўсё ж, на яго погляд, дапамагчы, і для гэтага неабходна яшчэ раз парайца з праўленнем.

— Я таксама раю вам прымаць рашэнні ў інтарсак працоўнага калектыву, — сказаў Пётр Руднік. — Даваць пазыкі людзям, калі на гэта ёсць эканамічная магчымасць, але адначасова падпісаць дагавор на абраманную працу ў гаспадарцы, не менш чым на час выплаты грошай.

Кіраўнік вобласці таксама прасіў паспрабаваць новую і, на яго погляд, вельмі перспектыву схему будаўніцтва жылля на сяле. Ён нагадаў, што можна атрымаць банкаўскі крэдыт на будаўніцтва, калі на рахунку будзе не менш за 25% ад кошту жылля. Сума гэта невялікая, а таму гаспадарка можа дапамагчы свайму добраму работніку займаць яе ў якасці пазыкі. Ад гэтага выгада ёсць усім, лічыць Пётр Руднік: у вёсках будзе новае жыллё, людзі змогуць заставацца на сяле, гаспадаркі атрымаюць спецыялістаў і перспектыву развіцця. І ўсё разам выдзе да павышэння вынікаў працы і ўзроўню жыцця.

Магілёўскі даўгабуд

На прыём да Пятра Рудніка прыйшлі два прадстаўніцы ад будучых жыхароў дома № 16 у новым магілёўскім мікрараёне «Спадарожнік». Яны ставяць пытанне аб тэрмінах здачы дома і, у сувязі з гэтым, аб кошы будаўніцтва.

Між тым, днямі на сайце Магілёўскага аблвыканкама з'явілася паведамленне, што 22 праблемныя дамы ў рэгіёне дабудуюць да канца гэтага года. Складзены пералік з дакладнай датай заканчэння будаўніцтва, работы раслісана памесачна, за выкананнем графікаў замацаваны афіцыйныя асобы.

Сярод іншых у спісе і дом № 16. Яго павінны ўвесці ў эксплуатацыю напрыканцы верасня. Жыхары не вераць, але на прыёме грамадзян кіраўніцтва будаўнічай галіны яшчэ пацвердзілі заняўленыя планы. Гатоўнасць дома цяпер ацэньваецца на 70%. Будаўнічы працоўны на 8-м паверсе, адначасова вядуцца работы ўнутры будынка і на наваколнай тэрыторыі. Арганізавана шматзменная праца без выхадных дзён.

Пётр Руднік нагадаў начальнікам пра адказнасць за свае словы і вырашыў, што другое пытанне пра цэны пакуль няма прычынам абмяроўваць. Забудоўшчыкі пайшлі з надзеяй на хуткае засяленне. Увогуле ўлады абяцваюць выправіць сітуацыю з будаўніцтвам праблемных дамоў і абараніць інтарсы людзей, і таму паралельна з праверкай графікаў уводу дамоў будзе кантралювацца таксама кошт жылля.

Дыхаць з камфортам

З Крычава ў абласны цэнтр прыехаў інвалід 1-й групы, які жыве на першым паверсе ў жыллым доме. Выступіў ён не толькі ад свайго імя, але і ад імя сваіх суседзяў: жыхары першага паверха даю мараць пра балконы ці лоджыі.

Некалькі гадоў таму мясцовыя ўлады паабяцалі мужчыне, што пры капітальным рамонце дома гэтая мара можа спраўдзіцца.

Між тым, мінуў час, і ў капітальным рамонце дома, які плануецца на наступны год, закладзена толькі цёпларэзавацыя, без аніякіх балконаў. Гэта і стала нагодай для візіту на прыём да кіраўніка вобласці. Жыхар Крычава прад'явіў дакумент — ліст з райвыканкама, які атрымаў некалькі гадоў таму.

Пётр Руднік не мае сумненняў, што ўлада павінна выконваць абяцанні. Калі ў бюджэце на ўсё не хапае грошай, то ў такой сітуацыі варта жыхарам кватэр на першым паверсе дома прапанаваць дэлевы ўдзел у будаўніцтва балконаў. Акрамя гэтага, дзеля добрай справы для людзей магло б падзяліцца будаўнічымі матэрыяламі прамысловяе прадпрыемства.

Што ж датычыцца самага заўніка, які жыве адзін і цяжка перасоўваецца з кійком, то, перакананы старшыня Магілёўскага аблвыканкама, трэба абавязкова ўлічыць статус інваліда 1-й групы і проста прывесці спягаду да яго. Для таго, каб выйсці на двор, з-за абмежаваных магчымасцяў мужчыну патрабуюцца сілы і час. Калі будзе балкон, то з'явіцца магчымасць дыхаць свежым паветрам. Абласное ўпраўленне сацыяльнай абароны гатовы прадаставіць па заяве грашовую дапамогу, каб чалавек мог палепшыць умовы свайго жыцця.

Ілона ІВАНОВА

ПЛАТФОРМА ДЛЯ ЎЗАЕМНАГА ПАРАЗУМЕННЯ І ДЗЕЙНЯ

Экспертнае вымярэнне

Галоўны рэдактар праекта «Весці ва Украіне» Яніна САКАЛОУСКАЯ

Клуб галоўных рэдактараў дапоўніўся Лігай экспертаў постаўскай прасторы (ЛЭПП). Мы зараз не толькі можам сумесна засядаць, узаемна мадэраваць нашы сесіі і прыходзіць да агульных лічыльніка і назойніка. Мы зараз не толькі шукаем сэнс, але і выпрацоўваем яго.

Даклад па выніках праведзенага ў Харкаве пасяджэння Лігі будзе накіраваны прэзідэнтам краіны былога СССР, і, я думаю, яны знойдуць у ім шмат неардынарных і карысных прапановаў. Думаю, ЛЭПП для многіх краін будзе чымсьці, параўнальным па значнасці з ГОЭЛРО. Размах ужо прасочваецца.

У нас намерана з дзясаткаў сустрэч з кіраўнікамі дзяржаў, Мы абавязкова будзем збірацца і мець зносіны з імі. Але асноўная наша задача ўжо не ў гэтым. Мэт, як заўсёды, тры, як і віцязя на раздарожжы. Першая: пашырыць колькасць удзельнікаў клуба, дапоўніўшы яго галоўнымі рэдактарамі паважаных СМІ, якія пакуль не уваходзяць у нашу кагорту. Другая: сінхронізаваць і ўзаемна ўвязаць КГР і ЛЭПП. Разам нам лягчэй «прапараваць» тэя праблемы, якія ёсць у грамадстве. Трэцяя: зрабіць КГР структурай, здольнай абараняць журналістаў у выпадках, калі іх працы перашкаджаюць і калі мясцовыя прафсаюзы не ў сілах ім дапамагчы. Усё гэта трыадзіства мэт выдзе нас да глаўнай задачы: мы змяняем свет, робячы яго калі не лепшым, то хаця б больш сумленным.

Што трэба змяніць?

Дэпутат Нацыянальнага сходу Арменіі, старшыня рэдакцыйнага Савета газеты «Іравунік» Аік БАБУХАНЫЯ

Мы збіраемся на пасяджэнні ў час мерапрыемстваў, форуму ў Бразыліі ўжо не раз.

Але я думаю, што Клуб павінен праводзіць яшчэ і праежжавыя, хоць бы кварталныя.

Юрыдычныя асобы з 1 верасня змогуць загадзя інфармаваць аб увозных авіятранспартам праз мытню «Мінск-2» таварах

Суб'екты гаспадарання з 1 верасня змогуць загадзя прадаставіць электронную папярэднюю інфармацыю аб таварах, якія ўвоззяцца паветраным транспартам праз мытню «Мінск-2». Аб гэтым БЕЛТА паведамілі ў прэс-службе Дзяржаўнага мытнага камітэта Беларусі.

«Прадастаўленне электроннай папярэдняй інфармацыі аб таварах, што ўвоззяцца паветраным транспартам, не мае абавязковага характару. Аднак папярэдняе прадастаўленне ЭПІ дазволіць мясцовым у значнай ступені скараціць час праходжання мытных аперацый пры змяшчэнні названых тавараў пад працэдуру мытнага транзіту», — адзначылі ў ДМК.

НА НОВАЕ МЕСЦА ЖЫХАРСТВА І РАБОТЫ ПЕРАСЯЛІЛІСЯ 199 СЕМ'ЯЎ БЕСПРАЦОЎНЫХ

Служба занятасці Беларусі ў студзені—ліпені гэтага года аказала садзейнічанне ў перасяленні на новае месца жыхарства і работы 199 сем'яў беспрацоўных. Аб гэтым паведамілі карэспандэнты БЕЛТА ва ўпраўленні палітыкі занятасці Міністэрства працы і сацыяльнай абароны.

Сярод рэгіёнаў распулікі найбольш змяніўшы прапіску сем'яў беспрацоўных было ў Віцебскай вобласці (73), менш за ўсё — у Браскай вобласці (8). З Мінска ў правільную дзеля працоўнага месца і жылля ў гэтым годзе перасяліліся ўжо 3 сям'і беспрацоўных.

Паводле слоў спецыялістаў, перасяленне ахвотлівае пераважае ў сельскаму мясцовасці. Як правіла, трэць сем'яў змяняе прапіску ў межах адной вобласці, астатнія пераязджаюць у іншы рэгіён распулікі. Сярэдні ўзрост перасяленцаў — 30 гадоў.

Дзяржаўная праграма садзейнічання занятасці насельніцтва Рэспублікі Беларусь на 2013 год прадугледжваецца перасяліць 252 сям'і беспрацоўных, фінансаванне на гэты мэт залічана ў аб'ём звыш В3,2 млрд. На гэты год задане на перасяленні для Віцебскай вобласці — 80 сем'яў, для Мінскай — 75, для Гомельскай — 40, для Магілёўскай — 30, для Гродзенскай — 20, для Браскай — 7 сем'яў.

Калі чалавек жадае ўдзельнічаць у праграме перасялення, яму неабходна звярнуцца ў службу занятасці па месцы пастанянага жыхарства. Тут можна атрымаць усю інфармацыю аб вакансіях і жыллі, якое прадастаўляецца. Перасяленню падлягаюць (з іх згоды) беспрацоўныя мужчыны ва ўзросце ад 18 да 60 гадоў і беспрацоўныя жанчыны ва ўзросце ад 18 да 55 гадоў і іх сем'і. Беспрацоўнаму, які заключыў дагавор аб перасяленні на новае месца жыхарства і работы, праводзіцца выплата грашовых сродкаў у памеры сямікратнай велічыні бюджэту прахвіткавага мінімуму (БПМ з 1 жніўня па 31 кастрычніка 2013 года ўстаноўлены ў памеры В1 млн 26 тыс. 290). Пры перасяленні беспрацоўнага, у складзе сям'і якога некалькі беспрацоўных, 7 БПМ выплачваецца кожнаму з іх пры ўмове заключэння з імі дагавора і прадастаўлення гарантыва працоўнага месца. Дадаткова праводзіцца выплата грашовых сродкаў беспрацоўным у памеры 2 БПМ пры перасяленні з гарадоў на новае месца жыхарства і работы ў сельскай гарадзкіх паселішчах, у сельскаму мясцовасці, а таксама ў гарады-спадарожнікі.

У мінулым годзе садзейнічана ў перасяленні на новае месца жыхарства і работы было аказана 345 сем'ям беспрацоўных, у складзе якіх 750 чалавек.

Амаль два гады таму на постаўскай прасторы быў створаны Клуб галоўных рэдактараў СНД і краін Балтыі. Гэты зусім малады форум за некалькі месяцаў стаў адной з самых аўтарытэтных пляцовак, якая аб'яднала медыяменеджараў вышэйшага ўзроўню ва ўсім рэгіёне. Сёння Клуб галоўных рэдактараў распачынае новы этап свайго развіцця, у сувязі з чым яго члены выказалі свае думкі наконт таго, якія задачы стаяць перад медыя-дыпламатыяй сёння.

Дайджэст найбольш цікавых выказванняў мы прапануем чытачам папярочнай версіі газеты «Звязда». Цалкам інтэрв'ю журналістаў публікуецца на нашым сайце www.zviazda.by

Аб тым, як працуе Клуб

Генеральны дырэктар інфармацыйнага агенцтва БелТА Дзмітрый ЖУК

Фармат сустрэч нашага Клуба — гэта, па сутнасці, нефармальнае гутарка, якая дае магчымасць лепш зразумець і пазнаць чалавека, з якім выдзеш размову. Кіраўнік любой дзяржавы — апрыйры закрытага персана, падчас афіцыйных мерапрыемстваў прэзідэнт абавязаны выконваць пратакол, так бы мовіць, трымаць дыстанцыю. А сустрэчы ў рамках нашага Клуба якрз дазваляюць стварыць асаблівае, нязмушанае атмасферу.

Дзякуючы такім зносінам мы можам убачыць асабістыя якасці палітычнага лідара, зразумець матывы прыняцця тых ці іншых рашэнняў, паглыбіцца ва ўнутраныя, глыбіныя працэсы, а не толькі ацэньваць знешнюю абалонку пэўных учынкаў.

Напрыклад, у час размовы Прэзідэнта Беларусі Аляксандра Лукашэнкі з удзельнікамі клуба я асабіста даведаўся шмат новага, хоць, здавалася б, мяне, беларускага журналіста са шматгадовым стажаж, здзівіць чымсьці даволі складана. Мяркую, што такому хоць гутаркі спрыялі дзве важныя акалічэнні: па-першае, гэта разнапланавасць інтэрв'ю, якія аб'ектыўна існуюць, паколькі сустрэча праходзіць з прадстаўнікамі розных дзяржаў. Па-другое, гэта высокі прафесійны ўзровень журналістаў — галоўных рэдактараў, людзей, здольных праз невялікія дэталі, наносяць стварыць цэласную і аб'ектыўную карціну.

Аб чым гавораць

Галоўны рэдактар газеты «ОКО» (Казахстан) Балат ЕРАЖЭПАЎ

Клуб увесць час арганізуе сустрэчы галоўных рэдактараў з першымі кіраў-

нікамі дзяржаў. Такія сустрэчы таксама шмат даюць для разумення працэсаў, якія адбываюцца на нашых прасторах. У Казахстане ёсць свой рэспубліканскі Клуб галоўных рэдактараў. Ён дзейнічае ўжо шасць гадоў і прыкладна па той жа схеме. Таму перспектывы Клуба галоўных рэдактараў СНД, Балтыі і Грузіі нам адразу былі зразумелыя, і ідэю яго стварэння мы горача падтрымалі.

Часцей за ўсё удзельнікі Клуба пытаюцца аб супрацоўніцтве паміж краінай наведвання і краінай, якую прадастаўляе галоўны рэдактар. Мяне таксама часцей за ўсё цікавяць менавіта гэтыя пытанні. Часам у адказах даведваюцца нешта новае пра сваю краіну і яе міжнародную палітыку. А яшчэ часта пытаюцца пра стаўленне прэзідэнта ці прэм'ера да прэсы ў сваёй дзяржаве. Гэта таксама зразумела: цікава параўнаць з уласнымі рэаліямі.

Аўтарытэт і інфармацыйны эффект

Генеральны дырэктар Агенцтва міжнароднай інфармацыі «Навіны-Арменія» Галіна ДАВІДЗЯН

Клуб галоўных рэдактараў у маім разуменні важны як носьбіт рэпутацыйнага складніка СМІ нашых краін і як школа для прафесійнага росту медыяменеджараў. Невыпадкова ў аснове канцэпцыі яго стварэння закладзена ідэя атрымання дакладнай інфармацыі аб сітуацыі ў краінах постаўскай прасторы з першакрывіцы. Прадстаўнікі Клуба маюць беспрэздэнтную магчымасць мець зносіны з кіраўнікамі дзяржаў, членамі ўрада, дэпутатамі парламентаў, а таксама кіраўнікамі сродкаў масавай інфармацыі як з праўладнага, так і апазіцыйнага лагера, а таксама з журналістамі.

У сваіх шматлікіх матэрыялах па выніках гэтых сустрэч члены Клуба імкнудца аб'ектыўна распавесці пра становаіша ў гэтых краінах, адказаць на пытанні, што

хвалююць наша грамадства, падаючы каментарыі, атрыманыя з самых першых рук. Пра важнасць усіх гэтых сустрэч сведчыць шматлікія публікацыі ў друкаваных выданнях і ў інтэрнэт-рэсурсах краін СНД. Дастаткова прывесці статыстыку апошняй сустрэчы ў маі гэтага года з прэзідэнтам Кіргізіі Алмазбекам Атамбаевым, згодна з якой, па інфармацыі КГР, было агулікавана 260 інфармацыйных матэрыялаў рознай накіраванасці і 36 аналітычных тэкстаў у больш чым 140 выданнях СНД.

Інтрагэцыйнае наваколле

Генеральны дырэктар агенцтва міжнароднай інфармацыі «Навіны-Азербайджан» (партнёрская структура РІА Навіны), кіраўнік Банінскага офіса Інстытута Каспійскага супрацоўніцтва Гольнара МАМЕДЗАДЭ

Клуб галоўных рэдактараў краін СНД, Балтыі і Грузіі (КГР) прадеманстраваў, што сфарміраваны, нарэцце, унікальны фармат транснацыянальнай медыйнай супольнасці, які спалучае два важныя кампаненты ў сваёй дзейнасці. Перш за ўсё, Клуб — гэта ненадакучлівы, але досыць эфектыўны інтрагэцыйны механізм, інфармацыйны тэхналогіі ў сучасных грамадска-палітычных працэсах.

Па-другое, Клуб практычна трансфармаваўся ў важны дыялогавы рэсурс у фармаце ўзаемадзеяння ўлады і СМІ, улады і грамадзянскай супольнасці, што асабліва актуальна ў не абцяжараных дэмакратычнай практыкай постаўскай рэаліях. Як вядома, доступ да інфармацыі, адсутнасць ці паўрэальнае-паўмітацыйнае функцыянаванне дыялогавых пляцовак ўлады і СМІ, характэрнае для краін СНД, стварае істотныя пустоты ў грамадскіх працэсах, што неспрыяльна ў перыяд абвешчанага інфармацыйнага грамадства.

Вышэйназваныя мэты і задачы сталі свайго роду квінтэсэнцыяй дзейнасці Клуба — а гэта ўжо рэальны вопыт. Адметна і такое дасягненне Клуба, як сфарміраванне з дапамогай яго ўдзельнікаў і кіраўнікаў унікальнае нацыянальнае асяроддзе, дзе выпусцоўшаваяцца ўласцівыя ўсім нам вузканациональныя погляды і стэрэатыпы, але фарміруецца інтэграванае асяроддзе, дзе мы спрабуем у больш шырокім ракурсе прааналізаваць уласныя праблемы, убачыць узаемныя інтарэсы. І глаўнае — тыражаваць гэтыя новыя падыходы ў грамадстве, у чым, уласна, і заключаецца асноўная місія СМІ.

■ Сітуацыя

АДСУТНАСЦЬ РЕГІСТРАЦЫ — НЕ ПЕРАШКОДА ДЛЯ ЎЛАДКАВАННЯ Ў ДЗІЯЧЫ САДОК

Выбраць дашкольную ўстанову для свайго дзіцяці бацькі могуць як па месцы жыхарства сям'і, так і там, дзе ім будзе больш зручна. Напрыклад, побач з месцам працы любога з бацькоў. Як тлумачыць спецыялісты Міністэрства адукацыі, у нарматыўных прававых актах у сферы дашкольнай адукацыі адсутнічае норма па прадастаўленні дзіцяці месца ў садку толькі паблізу ад месца жыхарства. Адсутнасць у бацькоў або законных прадстаўнікоў дзіцяці рэгістрацыі па месцы фактычнага жыхарства таксама не можа быць падставай для таго, каб бацькам адмовілі ў пастаноўцы на ўлік дзіцяці, у якога ёсць патрэба ў атрыманні дашкольнай адукацыі.

Разам з тым, бацькам дзцяі, якім патрабуюцца ўзросту, якія пражываюць у мікрараёнах-новабудоваў і раёнах з высокай шчыльнасцю жыллой забудовы, лепш загадзя паклапаціцца аб атрыманні месца ў дзіцячым садку, таму што востры дэфіцыт месцаў у дашкольных установах актуальны менавіта для гэтых раёнаў.

Для пастаноўкі на ўлік трэба звярнуцца ва ўпраўленне або аддзел адукацыі па месцы знаходжання дашкольнай установы. Яшчэ падчас пастаноўкі на ўлік бацькі павінны заявіць спецыялістаў, з якога ўзросту яны хочуць уладкаваць дзіця ў дзіцячы садок: у год, у два гады, у тры і гэтак далей.

Пры звароце ў орган адукацыі бацькі (законныя прадстаўнікі) дзіцяці абавязаны прадаставіць пашпарт або іншы дакумент, які сведчыць іх асобу, і пасведчанне аб нараджэнні дзіцяці.

Для атрымання накіравання ў санаторныя яслі-сад, санаторныя дзіцячы сад бацькам (законным прадстаўнікам) неабходна прадаставіць заключэнне ўрачэбна-кансультацыйнай камісіі, а ў спецыяльную дашкольную ўстанову ці групу — заключэнне дзяржаўнага цэнтра карэкцыйна-развіццёвага навучання і рэабілітацыі.

спецыяльна адведзеныя для гэтага дні і час, якія вызначаюцца мясцовымі выканаўчымі і распарадчымі органамі. Улік выдзеецца з дня звароту бацькоў.

Месцы дзееям у канкрэтнай установе адукацыі прадастаўляюцца па спісе ў парадку чарговасці і пры наяўнасці ў іх свабодных месцаў. У выпадку адсутнасці свабодных месцаў ва ўстанове, у якую бацькі жадаюць уладкаваць сваё дзіця, па іх згодзе дзіцяці можа быць прадастаўлена месца ў іншай установе дашкольнай адукацыі.

Кодэксам «Аб адукацыі» вызначаецца напалунальнасць груп кожнай узроставай катэгорыі

Фота: А. АНДРЭЕВ / БЕЛТА

■ Адкрыў Беларусь

ЖЫВАЯ ВАДА БЛАКІТНАЙ КРЫНІЦЫ

Вада ў Блакітнай крыніцы на Слаўгарадчыне сапраўды мае непаўторнае бірузовае адценне і пастаянную тэмпературу ў любы сезон. Яе нездарма называюць адным з цудаў Беларусі.

Крыніца вечнасці

У гэтае месца можна захацца з першага погляду. Проста прыехаць на Блакітную крыніцу ў спякотны летні дзень. Гэта недалёка: сем кіламетраў ад Слаўгарада, па Сожы па пантонным мосце і па пыльнай гравітнай дарозе — і ты ў царстве прахалоды. Тут можна адпачыць ад мітусні ды чыстай вадыцы наліцца.

А ўзімку ў гэтай вадыцы можна пагрэць рукі. Сама я ўлюбляюся ў Блакітную крыніцу марозным лютым, калі вада была зусім не блакітная, а хутэй, шэрага адцення, і ад яе падймаўся пар. Мы ехалі цераз рэчку па моцным лёдзе, вельмі змерзлі, а Блакітная крыніца прадманстравала газсам сваё пастаянства: плюс 8 градусаў круглы год. Гэтую ўнікальную крыніцу людзі называлі калісьці Сінім калодзежам. Цяпер Блакітная крыніца з'яўляецца помнікам прыроды рэспубліканскага значэння. Вада б'е з глыбіні ў сотно ці дзве метраў: яна мінералізаваная, чыстая і вельмі смачная.

Сапраўдны цуд

Блакітная крыніца — гэта невялікае возера няроўнай формы. У самым глыбокім месцы людзі набіраюць ваду, у іншым — акупаюцца. Прычым народ верыць, што да чалавека, які тройчы па вадзе перайшоў Блакітную крыніцу, надоўга ніяка хвароба не прыстане, здароўе будзе добрым, а жыццё — доўгім.

Ёсць легенда пра Кацярыну і двух хлопцаў Сцяпана і Макара, якія кідалі камень дзеля атрымання рукі і сэрца прыгажуні. Яна кахала аднаго, а перамог іншы. Тады дзяўчына вырашыла стаць крыніцай-жывіцай, каб прыносіць карысць людзям. Цяпер каля крыніцы ўсталявалі вялізны валун у гонар легенды. Людзі часта прыхінаюцца да заўсёды цёплага каменя, каб наталіцца яго энергіяй.

Кажуць, што крынічнае возера мае з вышынні птушынага палёту выгляд галавы дзяўчыны з касой. Сама я гэтага не бачыла, ды і з верай у цуд у наш інтэрактыўны век ёсць пэўныя праблемы. Аднак дастаткова аднойчы убачыць Блакітную крыніцу, каб зразумець, што гэта — сапраўдны цуд прыроды. І як бы ні тлумачылі вучоныя, чаму вада мае непаўторны колер, я сама так і не магу ўцяміць, чаму яна тут розных адценняў — блакітная, бірузовая і нават месцамі смарагдавая. Проста не верыцца.

Хрышчэнне радзімічаў

Штогод 14 жніўня, у дзень памяці святых пакутнікаў Макавеяў і Мядовы спас, Блакітную крыніцу наведваюць тысячы людзей. Гэтае свята вядома на ўсё памежжа: сюды прыязджаюць не толькі з Усходняй Беларусі, але з Расіі і Украіны.

У гэты дзень Слаўгарад ведае, што такое аўтамобільныя пробкі. Толькі ў адрозненне ад вялікага горада, удзельнікі транспартнага руху не злюцца і не імкнуча праціюцца першымі, а цярпліва чакаюць сваёй чаргі і ціхенька едуць, каб не закрануць фурманкі, веласіпеды і пешаходаў з кайстрамі бутэлек для вады.

У цэнтры свята — царкоўная служба каля крынічнай капліцы і хрэсны ход. Настаяцель Свята-Пятра-Паўлаўскага храма ў аграгарадку Лясная айцец Георгій лічыць, што на Блакітнай крыніцы ў старажытнасці было капішча радзімічаў, якія пакланяліся вадзе і сонцу. З надыходам хрысціянства тут сталі праводзіць абрады хрышчэння. Праваслаўная царква лічыць Блакітную крыніцу сваёй святыняй. Служба 14 жніўня пачынаецца рана, і вернікі чакаюць абраду асвячэння вады.

Прайсці па вадзе

Цяжка апісаць тое, што адбываецца на свята на самой крыніцы. Людзі натоўпам ідуць у ледзяную ваду, каб выканаць старадаўні абрад. Можна верыць альбо не верыць у цуд, але, можа, і праўда, гэта дапамагае?

З гэтых меркаванняў я аднойчы літаральна прымусяла сябе пайсці ў ваду. У першы раз ногі так скаваў холад, што ледзь сэрца не выскочыла. Робіцца нават балюча. Але калі хвілінку патрываць, то пасля экстрэмальнай воднай працэдурі ногі плячэ, а потым ім становіцца лёгка-лёгка. Нібыта і не стамілася хадзіць на аб'ёмах па асфальце цэлы дзень.

— Дзе цяпло і бадзёрасць, — апісвае свае ўражанні жанчына сталяга веку, — і становіцца на душы спакойна і мірна. — Страшна было зайсці, але цяпер стала надзвычай лёгка. — пагаджаецца іншая паломніца. — Я вельмі хачу здароўя, каб доўга жыць. — Людзі вераць у цуд, — разважае мужчына. — А я тут дакладна

Фота: Аляксандр КУШЧУК

атрымлівае станоўчыя эмоцыі, добрыя ўражанні і жаданне жыць.

Айцец Георгій кажа, што ваду з крыніцы добра ўжываць нашча, а таксама акрапляць жылло. А пераходзіць праз ручай можна не толькі 3 разы, але 7 і нават 40, бо ў гэтых лічбах ёсць старажытная сімволіка паўнаты.

Чалавек і крыніца

Гадоў пяць таму крыніцу даследавалі навукоўцы і нават знайшлі нейкія незвычайныя бур-фіялетавыя водарасці. Аднак былі і не такія прыемныя знаходкі: напрыклад, горка анучак і пластыкавых бутэлек. Цяпер на крыніцы змагаюцца з дзіўнай, ужо сучаснай, традыцыяй кідаць у крыніцу грошы. Расіяне і ўкраінцы, якія прыязджаюць з памежных раёнаў, дораць блакітнай вадзе капейкі, а нашы суаічыннікі робяць гэта з дробнымі папярэвымі купюрамі. У імкненні ахвяраваць людзі проста засмечваюць цудоўнае месца.

Акрамя смецця, турысты сталі энергічна скрэбці белую гліну з дна крыніцы. Гэтая гліняная ліхаманка давяла да таго, што спецыяльна ўсталявалі таблічку: «Здабыча гліны забаронена!» Тым не менш, людзі працягваюць калі не здабываць, то пацкацца ёй, блятаючы гэтую гліну з гаючымі гразямі з крымскага курорта Сакі. Эколагі заклікаюць зберагчы Блакітную крыніцу для нашчадкаў.

Пікнікі каля помніка

Што ж, яшчэ не так даўно Блакітная крыніца была таямніцай. Тутэйшыя бабуні могуць распавесці, як ім не дазвалялі ў дзяцінстве хадзіць сюды, а на свята 14 жніўня ў савецкі час і мільёны выстаўлялі. Каб выкараціць традыцыю, нават свінарнік пабілі пабудавалі. Але людзі хадзілі да крыніцы ўначы і маліліся, нягледзячы ні на што.

Жыццё ідзе, і апошнім часам Блакітная крыніца стала вельмі папулярным месцам. І ў працоўныя дні — а тым больш у выходныя — тут шматлюдна. Аўтамобілі чарадой, гандляры, альтанкі і мангалы, людзі ў купальніках. У нечым падобна на пляж, хаця побач капліца і крыжы.

Вакол крыніцы ўлады зрабілі месцы для цывілізаванага адпачынку, аднак народ стаў там не

проста адпачываць, але ладзіць пікнікі з шашлыкамі і нават карпаратыўныя вечарыны.

Як зрабіць так, каб крыніца служыла людзям, але заставаўся месцам не масавага адпачынку, а паломніцтва да аднаго з цудаў Беларусі? Давядзецца шукаць баланс. Шмат што залежыць ад саміх людзей і іх стаўлення, але пакуль альтанкі ды мангалы мяркуюць вынесці далей ад Блакітнай крыніцы, зрабіць навокал помніка прыроды строгу ахоўную зону.

Шчыра запрашаем

— Ведаеце, калі людзі едуць на крыніцу, то гэта вярці п'юс, — заўважае кіраўнік справамі Слаўгарадскага райвыканкама Таццяна БАБІЧАВА. — Яна прыгожая, і паломніку прывабілае аздаруленнем. Мясцовыя ўлады робяць усё магчымае, каб зрабіць Блакітную крыніцу добраўпарадкаванай і прыцягальнай для людзей. Няхай людзі ахоўваюць!

Як раскажаў старшыня Слаўгарадскага райвыканкама Павел НАЙДЗЕН, у 2015 годзе да Блакітнай крыніцы мяркуюцца зрабіць лепшую, асфальтаваную дарогу.

— Там, дзе каля крыніцы раней была вёска Кліны, мы пабудуем некалькі газсваёх домікаў для паломнікаў і турыстаў, — раскажае пра планы кіраўніка раёна. — Пры помніку прыроды будуць працаваць экскурсаводы, прапануюцца сувенірына прадукцыя і розныя слаўгарадскія вырабы.

На Блакітнай крыніцы цяпер прадаюць мёд. У асноўным гэта мясцовы мёд цёмнага колеру, ад розных зёлак. Актуальны кошт — 90 тысяч за літр. Шмат пчалароў са сваёй прадукцыяй прыязджае на свята Блакітнай крыніцы.

— Лічыцца, калі на Мядовы спас запіць мёд нашай крынічнай вадай, то будзе людзям здароўе, — падказвае Таццяна Бабічава. — Як і заўсёды, на Макавея на Блакітнай крыніцы будзе царкоўная служба і хрэсны ход, наладзім гандаль і арганізуем канцэрт. Мы ўсё робім для таго, каб паломнікам было ў нас добра.

Слаўгарадскі раён

Ілона ІВАНОВА

Фота: Аляксандр КУШЧУК

БЛАГАДАЦЬ ЗА СОЖАМ

Вясковыя распіваюць пражыццё нечакананга гасця Дамітрыя Васіленку, які 17 гадоў таму нарадзіўся ў Благадаці.

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)
Благадаць. Невергадодна цыбыня. Сіняе пранізілае неба над галавою. Брыду ў высокай траве пад шатамі стагаводых дубоў, углядаюся ў кожны дом, услахоўваюся; раптам рыльце брамка і з'явіцца гаспадар альбо гаспадыня. Але ні гуку, ні голасу, ні брэху. Міжволі стрэўнула думка: ці жыве хто ў вёсцы? Шэсць гадоў таму ў Благадаці было 11 чалавек. У гэтай летняй зеляніне не адрознавацца ад асярацела. Хвалюючы стан душы ўзмацніла і адсутнасць вясковай дарогі. Ледзь прыметна сцэжка хавалася пад шчодрым разнаквешцем: гэта сведчыць, што хадакоў у вёсцы не шмат. Ды што вясковая вуліца — нават дарога да населенага пункта цяпер зусім не тая, як раней, не на практыку праз суседнюю вёску Дубна. Давялося дзірацца ляснымі нетрамі з добрых пяць кіламетраў. А тую, карацейшую, як даведаўся пазней, перакапалі дзікі і заліло вадою. А раптам ніхто не жыве?..

Але дастаткова было дайсці да хаты з прыбітай шыльдачкай «Дом сацыяльнай паслугі», як пачаліся жаданыя сустрэчы. Бразнула жалезная клямка, і з двара выйшла гаспадыня — Тамара Дамітрыёўна Сяргееўна. Адрознавацца ад пазнейшых жанчын, узгадаў яе хату, у якой было шмат фотаздымкаў яе родных. Пакуль прыгадвалі з ёю мінулыя сустрэчы, падышлі яе суседкі: дзве Марыі — Юдзіна і Навуменка. Дзесяццю хвілінамі пазней прысеў на лаўцы з цыгаркай стары ляснік Іван Грамаздоў. Разам даўней прыгадвалі лета шасцігадовай даччы, прыгожы жывеньскі дзень пасля праваслаўнага Макавея і вялікага свята каля Блакітнай крыніцы. Паўсміхаліся, узгадаючы, як вясковыя жаночыя калектывы пазіраваў на лаўцы з цыгаркай сялянскага памочніка — коніка. З тых часоў жыхароў паменела аж на пяць чалавек. Ад Тамары і дзвюх Марыі пачуў, што іх старэйшую жыхарку Соф'ю Сяргееўну накіравалі ў сацыяльна-працоўчы пункт у вёсцы, дзе яны прытуляць і далейшы лёс бабункі ім не вядомы. А колішняя староста вёскі і гаспадыня таго самага адзінаго коніка Валяціна Гарэлікава перабралася да

Колішні ляснік Іван Грамаздоў без працы заўсёды ў сумою.

дзяючы ў Оршу. На пытанне, чаму і яны не збіраюцца пакінуць аддаленую і адрознавацца вясновымі паводкамі і зымовымі заваямі вёску, у адзін голас адказалі: «У Благадаці нарадзіліся — у Благадаці і памром».

Да нашай кампаніі далучыўся і 17-гадовы Дамітрый Васіленка, які нечакана апынуўся ў вёсцы. Нечакана, але не выпадкова: Благадаць — яго радзіма. Тут, як кажуць у народзе, «закапаны яго пушок». Цягне ў гэты куток, хоць не жыве ўжо каля дзесяці гадоў. Юнак любіць вандраваць, блукаць па лесе. Цяпер з бацькамі жыве ў Слаўгарадзе, але не лянуецца час ад часу праехаць на веласіпедзе амаль 15 кіламетраў ляснымі і палявымі дарогамі, каб зноў апынуцца на сваёй маленькай радзіме.

Дамітрый цешыць, што вёска яшчэ жывая і яго тут добра памятаюць. Што па-ранейшаму шумяць магунтыя дубы, пасаджаныя ягонымі прапрадзедзімі, і бруціца пад гарою крыніца, з якой вясковыя бяруць ваду. І што ўсё гэцца на сонейку пры дарозе вялікі валун з дзіўнай назвай «печка Міколы». У пашпарце юнака, які ў дакументах усіх сённяшніх жыхароў гэтай ціхай лясной мясціны, стаіць адна і тая ж пазнака аб месцы нараджэння — вёска Благадаць. Як доказ, што на ўсім белым свеце не знойдзеш лепшага месца і назвы, ад якой вее дабрыйні і святасцю.

Анатоль КЛЯШЧУК. Фота аўтара

■ Добрая навіна

У Смаргоні новая футбольная пляцоўка

Гэта ўжо другая пляцоўка для гульні ў міні-футбол на Гродзеншчыне, якая пабудавана ў рамках сацыяльнага праекта сумеснага таварыства з абмежаванай адказнасцю «НТС» — праваўладальніка гандлёвага знака «Родная Строна» і асацыяцыі «Беларуская федэрацыя футбола». Першы адкрыццё ў чэрвені ў Мастоках.

Праект «Родная Строна» — дзеціям» скіраваны на падтрымку падрастаючага пакалення, садзейнічае здароваму ладу жыцця сярод дзяцей і моладзі. Кожны ахвотны зможа наведаць новую футбольную пляцоўку ў Смаргоні. А ўвогуле, згодна з гэтым праектам, прадугледжана на працягу пяці гадоў пабудаванне ў Беларусі 118 сучасных спартыўных выкавак круглагадовага выкарыстання.

Барыс ПРАКОПЧЫК

■ Жніво-2013

МАГІЛЁЎСКІ МІЛЬЁН

У Магілёўскай вобласці на гэтым тыдні плануецца завяршыць жніво. На панядзелак убрана больш за 90% пясюных плошчаў збожжавых. У некаторых сельскіх раёнах жніво вайшла на фінішную прамую, засталіся лічаныя працэнты. Цяпер яно працягваецца на прысядзібных участках сялян.

Між тым, яшчэ напрыканцы мінулага тыдня хлебаробы рэгіёна перасягнулі рубаж у 1 мільён тон збожжа, што было адзначана ў Магілёўскім раёне, дзе першымі намалалі 100 тысяч тон збожжа, урачыстым мерапрыемствам. У ім бралі ўдзел намеснік прэм'ер-міністра Міхал Русы і старшыня Магілёўскага аблвыканкама Пётр Руднік.

Сярэдняя ўраджайнасць па рэгіёне — 37 цэнтнераў з гектара. Шклоўскі раён на сёлетнім жніве — першы па ўраджайнасці (больш за 50 цэнтнераў з гектара). У Магілёўскай вобласці два экіпажы камбайнаў пераадолілі 4-тысячную мяжу. Гэта сямейныя экіпажы Байдкавых з таварыства «Александрыйскае» Шклоўскага раёна і Мельнікавых з агракамбіната «Зара» Магілёўскага раёна. Вадыцель ААТ «Александрыйскае» Дзясніс Латыпаў перавёз больш за 4 тысячы тон збожжа.

Ілона ІВАНОВА

■ Місіс Сусвет-2013

ПРЫГАЖОСЦЬ І СІЛА

Беларуска Святлана Кузняцова перамагла на конкурсе «Місіс Сусвет-2013». Журы прысудзіла дзючыне гадоўную ўзнагароду міжнароднага форуму, які завяршыўся ў Арубе.

Падчас конкурсу прэзідэнткі раскажалі журы аб тым, як іх краіны змагаюцца з праблемай хатняга гвалту. На конкурсе «Місіс Сусвет» ацэньваюцца не толькі знешнія даныя. Яго лозунг — «Не» гвалту!». Абавязковае патрабаванне да прэзідэнткі — гатоўнасць прынесьці карысць грамадству. Святлана актыўна ўключылася ў дзейнасць па прафілактыцы хатняга гвалту, выступала ў СМІ па гэтай тэме і разам з ЮНФПА ў Беларусі падрыхтавала даклад аб дасягненнях нашай краіны.

«Мы адкрылі гарачую тэлефонную лінію для пацярпелых ад хатняга гвалту, — сказала Святлана на конкурсе. — Штодня псіхолагі і юрысты ананімна і бясплатна кансультуюць тых, хто сутыкнуўся з агрэсіяй, хто жадае захаваць сям'ю або сысці і пачаць жыццё зноў, хто жадае абараніць сябе і сваіх дзяцей і проста выказацца. Служба прыняла ўжо 2,5 тысячы зважкоў. І краўз гэтымі днямі, 13 жніўня, «гарачай лініі» спаўняецца год. Мы навучаем псіхолагаў метадам работы з мужчынамі, якія прымяняюць гвалт. Існуе меркаванне, што агрэсар заслужоўвае толькі пакаранне, але пакараць — не азначае вырашыць праблему. Такую чалавеку патрэбна прафесійная дапамога. Ён не ўмее спраўляцца са сваімі эмоцыямі, не ведае, што такое гарманічныя і пажалівыя стасункі, але цалкам можа навучыцца гэтаму. Праблема ў тым, што калі адбываецца гвалт, многія жанчыны не ведаюць, што рабіць і як сябе абараніць. Таму неабходна займацца асветай. Дзякуючы форуму «Місіс Сусвет-2013», мы можам дапамагчы жанчынам змяніць уласнае мысленне і стаўленне да гэтай праблемы. І я рада, што сваім прыкладам магу паказаць сілу і незалежнасць беларускіх жанчын! Скажам «не» гвалту!».

Святлана БАРЫСЕНКА

Легкавушка сутыкнулася з грузавіком

У Шумілінскім раёне ў выніку сутыкнення легкавага аўтамобіля «Фольксваген Пола» з грузавіком «Мерседэс» загінуў вадыцель першай машыны. Аварыя адбылася а дзясцят гадзіне вечара на трасе Віцебск — Полацк, каля вёскі Пушча. Загінуламу кіроўцу было ўсяго каля 30 гадоў. Папярэдне ўстаноўлена, што вадыцель легкавушкі не справіўся з кіраваннем, у выніку чаго яго «Фольксваген» сутыкнуўся з грузавым аўто, кіроўца якога не пацярпеў.

Аляксандр ПУКШАНСКІ

Шаноўны Аляксандр Паўлавіч САЛАНЕВІЧ!
Прыміце шчырае віншаванне з 50-годдзем з дня нараджэння, а таксама з узнагародой знас Граматай Брэсцкага абласнога выканаўчага камітэта за значны ўклад у сацыяльна-эканамічнае развіццё Брэсцчыны. Сёння нашы працалюбівыя палешуцы жадаюць вам важкіх здобывткаў у працы ў органах выканаўчай улады, прыемных перамен у малюнічым паляскім краі пад вашым кіраўніцтвам, аптымізму ў жыцці, моцнага здароўя да наступных jubileяў.
З павагай, Віталій Іванавіч БОБКА, старшыня праўлення СВК «Хатынічы» Ганцавіцкага раёна.

УП «ЖРЭЦ Центрального района г. Минска» НА ПОСТОЯННУЮ РАБОТУ ТРЕБУЮТСЯ:

<p>СПЕЦИАЛИСТЫ (С ОПЫТОМ РАБОТЫ):</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ МАСТЕР УП ЖЭС 1 (ул. Интернациональная, 4) ➤ УП ЖЭС 13 (ул. Нововиленская, 6) ➤ УП ЖЭС 34 (пр. Независимости, 27а) ➤ УП ЖЭС 38 (ул. Сторожевская, 8) ➤ ИНЖЕНЕР-ЭНЕРГЕТИК ➤ ИНЖЕНЕР в технич. отдел на период декретного отпуска ➤ ИНЖЕНЕР ПО ГРАЖДАНСКОЙ ОБОРОНЕ ➤ ПАСПОРТИСТ (ул. М. Танка 36/1) <p>Возможен карьерный рост!</p>	<p>РАБОЧИЕ:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ ТРАКТОРИСТ ➤ НАЛАДЧИК КИП и А ➤ СЛЕСАРЬ-САНТЕХНИК УП ЖЭС ➤ КРОВЕЛЬЩИК по металлическим кровлям УП ЖЭС ➤ МАЛЯР УП ЖЭС (Требования 3-4 разряд) ➤ ЭЛЕКТРОМОНТЕР УП ЖЭС (Требования 3-4 разряд) 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ОПЕРАТОР ПЭВМ (6-р Шевченко, 20) ➤ СЛЕСАРЬ-ЭЛЕКТРИК по ремонту электрооборудования (ул. Нововиленская, 10а) ➤ ГРУЗЧИК (ул. Новаторская, 53а) ➤ РАБОЧИЕ по комплексной уборке УП ЖЭС
---	---	--

Возможно обучение и повышение квалификации по указанным профессиям на производстве
СВОЕВРЕМЕННАЯ з/плата! ПОЛНЫЙ СОЦ. ПАКЕТ (оказание мат. помощи к отпуску, выделение путевок на оздоровление, постановка на квартирный учет нуждающихся!)
Дружный и доброжелательный коллектив! Будем рады всем!
Обращаться по адресу: г. Минск ул. Комсомольская, 20а
Тел.: 327 67 52

«ГАРАЧЫ»
287 17 41

АЧС: АДНОСІЦА ДА СІТУАЦЫІ ПА-ЛЮДСКУ

Не паспелі мы ў суботнім нумары газеты даць адказ на пытанне чытачкі з Ляхавіцкага раёна адносна памераў санітарных і буферных зонаў вакол свінагадоўчых комплексаў, а таксама тых мерапрыемстваў, якія неабходна праводзіць у іх з мэтай папярэджання распаўсюджвання афрыканскай чумы свінней, як у панядзелак з рэаніцы прадказалі пачаў разрывацца рэдакцыйны тэлефон...

Першай эмацыянальна выклала сваю нават не праблему, колькі крыўду, жыхарка вёскі Нізка Гарадзец Талачынскага раёна. Пенсіянерка, якая трымае двух парсючоку. Усім вясцоўцам, у каго ёсць свінні, казалі закалоць іх да 12 жніўня. «Чаму? Навошта?»... Залішне пераказаць, што можа ў такой сітуацыі, калі даводзіцца такім вост чынам пазбаўляцца ад скаціны, скажаць вясковы чалавек, які жыве найперш з вынікаў працы на зямлі...

Жыхарка вёскі Зубрэвічы Дзяржынскага раёна, якая патэлефанавала на «гарачую лінію» «Звязды» літаральна ўслед за першай запытай, наадварот, была разгубленай. Быццам бы насельніку прымушаюць забіваць свінней. На цэнтральнай сядзібе з гэтай нагоды быў сход з удзелам, у тым ліку, і ветэрынарных урачоў, але сама наша чытачка, я і некаторыя аднавяскоўцы, асабіста на ім не была. Інфармацыя да іх дайшла, як той казаў, праз трэця рукі... А канчатковым тэрмінам, калі грамадзяне павінны былі закалоць свінней, называлася дата 10 жніўня. Вось жанчына, тэлефануючы ў панядзелак 12-га, і была ў разгубленасці: што ж рабіць?..

Галоўны ветэрынарны ўрач Талачынскага раённай ветстанцыі Мікалай Голубеў на наш тэлефонны зварот патлумачыў, што ў вёсцы Копыль Віцебскага раёна на свінагадоўчым комплексе «Лучоса» была выяўлена афрыканская чума. Сем бліжэйшых да яго раёнаў, у тым ліку Сенненскі, Дубровенскі і Аршанскі, былі абвешчаны неспрыяльнымі. У 5-кіламетровай зоне там вакол свінагадоўчых комплексаў свінні ў насельніцтва падлягаюць толькі ўтылізацыі. У пагражальнай зоне радыусам ад 5 да 100 кіламетраў прадлісана знішчыць пагадоўе свінней у насельніцтва. Закалоць іх могуць і самі вясцоўцы, прычым прадуючы забой дазваляецца ўжываць у ежу. Праўда, без права яе вывазу ў іншае месца.

— Ад Нізкага Гарадця да свінагадоўчага комплексу «Нарчызава», што ў нашым раёне, дзе ўтрымліваецца пагадоўе свінней у 54 тысячы, каля 45-50 кіламетраў. Там ёсць падазрэнне на чуму, таму наш раён абвешчаны неспрыяльнай зонай і неабходна праводзіць вышэйпералічаных мерапрыемстваў для

пагражальнай 100-кіламетровай зоны, — распавёў Мікалай Эдуардавіч.

Што датычыцца тэрмінаў, у якія павінны ўкласціся з забоем свінней вясцоўцы, суразмоўца адзначыў: у мінулыя пяціццаці ў райвыканкаме на пасяджэнні штаба было адназначна сказана — адносіцца да сітуацыі па-людску. Гэта азначае, што калі, напрыклад, грамадзянін утрымлівае трох свінней і пакуць заклоць толькі адну з іх, ужо зразумела, што чалавек адэкватна ўспрымае сітуацыю. Яму патрэбна некалькі дзён, каб упарадкаваць атрыманую прадуюць, перш чым забіваць другую жывёлу. У такой сітуацыі ніхто вясцоўцаў прыспешваць не будзе. Аднавядна, ніякіх адназначна жорсткіх тэрмінаў па забой няма. «Калі чалавек адэкватна ставіцца да сітуацыі», — паўтарыў Мікалай Голубеў.

Галоўны ветэрынарны ўрач Дзяржынскай райветстанцыі Аляксандр Раўтнік здзіўляўся, што заўважана ў вёсцы Зубрэвічы (Дзяржынскі раён) адназначна адназначна сказана — адносіцца да сітуацыі па-людску. Гэта азначае, што калі, напрыклад, грамадзянін утрымлівае трох свінней і пакуць заклоць толькі адну з іх, ужо зразумела, што чалавек адэкватна ўспрымае сітуацыю. Яму патрэбна некалькі дзён, каб упарадкаваць атрыманую прадуюць, перш чым забіваць другую жывёлу. У такой сітуацыі ніхто вясцоўцаў прыспешваць не будзе. Аднавядна, ніякіх адназначна жорсткіх тэрмінаў па забой няма. «Калі чалавек адэкватна ставіцца да сітуацыі», — паўтарыў Мікалай Голубеў.

Я папрасіў галоўнага ветурача нагадаць тыя самыя правілы, пры ўмове якіх вясцоўцы могуць смеіла і надалей трымаць на сваіх падворках свінней. Аляксандр Раўтнік пералічыў: хлеў, дзе ўтрымліваецца жывёла, павінен быць абнесены агароджай вышыняй 1,8 метра; ён павінен быць абсталюваны ветэрынарна-санітарным прапускніком, гэта значыць павінны быць памяшканні, дзе гаспадар зможа пераапрацаваць, памыць і т.д. Што датычыцца агароджы, яе пры неабходнасці можна паставіць, пагадзіцеся. А вось ці часта вы бачылі, умоўна кажучы, хлявы з душам?.. Гэта не аб правілах, а аб тым, наколькі вясцоўцы змогуць выканаць усе неабходныя паграбаванні...

Сяргей РАСОЛКА.

■ Соцыум

СЯРЭДНІ ЎЗРОСТ УСТУПЛЕННЯ Ў ШЛЮБ ПАВЯЛІЧВАЕЦА

Аб гэтым паведамлілі ў Нацыянальным статыстычным камітэце

З кожным годам у рэспубліцы павялічваецца сярэдні ўзрост уступлення ў першы шлюб. Калі ў 2005 годзе ўпершыню бралі шлюб жанчыны ва ўзросце 23,5 года, мужчыны — у 25,7 года, то ўжо ў 2012 годзе — ва ўзросце 24,6 года і 26,7 года адпаведна.

Сярод беларускай моладзі дастаткова высокі прэстыж сям'і. Так, летась 82,8% дзяцей нарадзіліся ў маці ва ўзросце да 31 года ў зарэгістраваным шлюбе. Удзельная вага дзяцей, народжаных па-за шлюбам, складала ў 2012-м 17,2%, у той час як у 2005 годзе доля такіх дзяцей была 23,6%.

Пераважная большасць моладзі (82,7%) пражывае ў гарадах і пасёлках гарадскога тыпу, у сельскай мясцовасці — 17,3%. Колькасць сельскай моладзі за апошнія восем гадоў скарацілася на 166,7 тыс. чалавек (на 30%). Гэта абумоўлена тым, што маладыя людзі пераязджаюць у горад, каб працягнуць адукацыю ў адназначна больш высокааплачваную працу. Так, летась з вёскі ў горад выехала больш за 40

тыс. чалавек, у той час як на пастаяннае месца жыхарства ў сельскую мясцовасць прыехалі ўсяго 18,9 тыс. маладых гараджан. Удзельная вага працаздольнай моладзі ў агульнай колькасці працаздольнага насельніцтва рэспублікі складае 36%.

У Беларусі 47,3% людзей ва ўзросце да 31 года задаволены сваімі жыллёвымі ўмовамі, 27,1% — хутчэй не задаволены, 25,6% — зусім не задаволены. Сярод незадаволеных жыллёвымі ўмовамі 63,3% плануюць пабудоваць, купіць або абмяняць жылло паміжкамне.

З года ў год павышаецца адукацыйны ўзровень беларускай моладзі. На 1000 маладых грамадзян сёння прыходзіць 169 чалавек з вышэйшай адукацыяй і 245 — з сярэдняй спецыяльнай. Па колькасці маладых людзей, якія атрымліваюць адукацыю, Беларусь займае адно з самых высокіх месцаў у свеце і саступае толькі Рэспубліцы Карэя, ЗША і Расіі.

Надзея ДРЫЛА

У Беларусі пражывае 2 млн 239 тыс. маладых грамадзян ва ўзросце ад 14 да 31 года — гэта практычна кожны чацвёрты жыхар Беларусі. Каля 38% ад агульнай колькасці моладзі пражывае ў Мінску і Мінскай вобласці (847,1 тыс. чалавек). Менш за ўсё моладзі ў Магілёўскай (10,9%) і Гродзенскай (10,6%) абласцях.

Фота Марыны БЕГУНОВІЧ.

■ На кантролі

ПАДАТКОВЫЯ ПРАВЕРКІ Ў ІГРАЛЬНЫМ БІЗНЕСЕ ДАЛІ МАГЧЫМАСЦЬ ДАНАЛІЧЫЦЬ ВР858,9 МЛН

Падатковыя праверкі ў сферы ігральнага бізнесу за першае паўгоддзе далі магчымасць даналічыць ВР858,9 млн. Аб гэтым паведамлілі БЕЛТА ў прэс-службе Міністэрства па падатках і зборах Беларусі.

Па стане на 1 ліпеня 2013 года спецыяльныя дазволы (ліцэнзіі) на права ажыццяўлення дзейнасці ў сферы ігральнага бізнесу маюць 136 юрыдычных асоб, з іх дзейнасць фактычна ажыццяўляюць 115 ліцэнзіянтаў. У цэлым па рэспубліцы функцыянуюць 31 казіно (з іх 18 — у Мінску), 275 залаў гульнявых аўтаматаў і 171 букмекерская кантора.

Зарэгістравана 10 тыс. 930 аб'ектаў падаткаабкладання падаткам на ігральны бізнес, што на 2 тыс. 696 адзінак больш, чым на 1 ліпеня 2012 года, у тым ліку 189 гульнявых аўтаматаў (рост на 8 адзінак), 10 тыс. 547 гульнявых стаўматаў (рост на 2 тыс. 645 адзінак), 194 касы букмекерскіх кантор (рост на 43 адзіны). Гульнявыя аўтаматы складаюць 96,5 працэнта агульнай колькасці аб'ектаў падаткаабкладання, гульнявыя сталы — 1,7 працэнта, касы букмекерскіх кантор — 1,8 працэнта.

У ходзе ажыццяўлення функцый ліцэнзуючага органа Міністэрства па падатках і зборах за студзень—чэрвень 2013 года разгледзена 89 заяў юры-

дычных асоб па пытаннях ліцэнзавання. Выдадзена 23 новыя спецыяльныя дазволы (ліцэнзіі) на права ажыццяўлення дзейнасці ў сферы ігральнага бізнесу, 1 юрыдычнай асобе адмоўлена ў выдачы ліцэнзіі, 2 юрыдычным асобам — ва ўнясенні змяненняў і (або) дапаўненняў у раней выдадзены ліцэнзію.

У студзені—чэрвені рашэнні аб спыненні дзейнасці ліцэнзій прыняты адносна 4 юрыдычных асоб, прыпынена дзейнасць ліцэнзіі адносна 1 юрыдычнай асобы, праведзена 21 праверка юрыдычных асоб, якія ажыццяўляюць дзейнасць у сферы ігральнага бізнесу, даналічана ВР858,9 млн, праведзена 6 кантрольных ацэнак па ўстаўленні арганізатарамі азартных гульняў парушэнняў, па выніках якіх прынята 5 стаючых рашэнняў і 1 адмоўнае рашэнне.

У рамках ліцэнзійнага кантролю, што ажыццяўляецца ў адпаведнасці з палажэннем аб ліцэнзаванні асобных відаў дзейнасці, зацверджаным указам № 450 ад 1 верасня 2010 года, за першае паўгоддзе 2013 года падатковыя органы вынеслі 8 паграбаванняў аб ўстаўленні ліцэнзійтамі выяўленых парушэнняў заканадаўства аб ліцэнзаванні, ліцэнзійных паграбаванняў і ўмоў, з іх 2 паграбаванні вынесены МПЗ

■ Падрабязнасці

ЗАБОЙЦА ЧЛЕНА ЦВК СПРАБАВАЎ СКОНЧЫЦЬ ЖЫЦЦЁ САМАГУБСТВАМ

Падазраваны ў забойстве Святланы Хіневіч, члена Цэнтральнай камісіі Рэспублікі Беларусь па выбарах і правядзенні рэспубліканскіх рэфэрэндумаў, пакутуе наркатычнай залежнасцю. Аб гэтым паведамлілі ва ўпраўленні Следчага камітэта па Мінску.

У забойстве падазраецца 35-гадовы мінчанін, які жыў у адным пад'ездзе з загінулай. Мужчына быў знойдзены па месцы жыхарства са шматлікімі рэзанымі ранамі і вострай стратай крыві. Маркуюцца, што ён спрабаваў скончыць жыццё

самагубствам. Падазраванага шпіталізавалі. Цяпер мужчына апытомеў, у прысутнасці адваката дае паказанні.

Як «Звязда» паведамляла раней, забітую знайшлі некалькі дзён таму ва ўласнай кватэры з колата-рэзанымі ранамі. У Следчым камітэце сцвярджаюць, што забойства не звязана з прафесійнай і грамадскай дзейнасцю пацярпелай, а носіць бытавы характар.

Надзея ДРЫЛА

■ Ну і ну!

НАРВЕЖСКІ ПРЭМ'ЕР-МІНІСТР НА ДЗЕНЬ СТАЎ ВАДЗІЦЕЛЕМ ТАКСІ

Прэм'ер-міністр Нарвегіі Енс Столтэнберг на адзін дзень стаў вадзіцелем таксі, паведамляюць інфармагенцтвы.

Напярэдадні парламенцкіх выбараў, якія назначаны на верасень гэтага года, прэм'ер-міністр надзеў уніформу таксіста і п'ём

ня акулары, каб інкогніта пагутарыць з жыхарамі Осла. Такім чынам ён непарэдна хацеў даведацца аб меркаваннях выбаршчыкаў пра сітуацыю ў краіне. Як прызнаўся палітык, за руль аўтамобіля ён сеў упершыню за апошнія восем гадоў. Сваю асобу ён раскрываў толькі ў тым выпадку, калі пасажыры пазнавалі яго. Дарэчы, зрабіць гэта ўдалося толькі аднаму пасажыру. Тое, што адбылася ў машыне, здымала схаваная камера. Відэаролік, які будучы выкарыстаны ў ходзе выбарчай кампаніі, ужо з'явіўся ў інтэрнэце

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОНА

Государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации» (организатор аукциона) по поручению РУП «Белгеодезия» (продавец) проводит открытый аукцион по продаже права заключения договоров аренды объектов недвижимого имущества:

	Лот № 1	Лот № 2	Лот № 3	Лот № 4	Лот № 5
Наименование Объекта (сведения о продаваемом имуществе)	навес-склад для хранения крупногабаритных изделий общей площадью 103,44 кв.м	автомастерская (гараж, склад) общей площадью 167,8 кв.м	помещение № 14 в административно-производственном здании общей площадью 23,8 кв.м	административно-производственное помещение № 4 общей площадью 12,1 кв.м	помещение № 8 в административно-производственном здании общей площадью 8,9 кв.м
Местонахождение Объекта	Минская область, Минский район, г. Заславль, ул. Советская, 112	Минская область, Минский район, г. Заславль, ул. Советская, 112	г. Минск, ул. Олешева, 12	г. Минск, ул. Олешева, 12	г. Минск, ул. Олешева, 12
Земельный участок, на котором располагается Объект	1,5661 га	1,5661 га	0,3622 га	0,3622 га	0,3622 га
Срок договора аренды Объекта	3 года	3 года	3 года	3 года	3 года
Начальная цена	2 223 960 бел. руб.	3 607 700 бел. руб.	511 700 бел. руб.	260 150 бел. руб.	191 350 бел. руб.
Сумма задатка	10% (222 390 бел. руб.)	10% (360 770 бел. руб.)	10% (51 170 бел. руб.)	10% (26 015 бел. руб.)	10% (19 135 бел. руб.)
Шаг аукциона	10%	10%	10%	10%	10%
Размер ежемесячной арендной платы за сдачу в аренду Объекта	31,03 базовой арендной величины 2 668 580 бел. руб.	50,34 базовой арендной величины 4 329 240 бел. руб.	28,56 базовой арендной величины 2 456 160 бел. руб.	14,52 базовой арендной величины 1 248 720 бел. руб.	10,68 базовой арендной величины 918 480 бел. руб.
Обременения, связанные с Объектом, земельным участком, на котором располагается Объект	нет	нет	нет	нет	нет
Условия	уборка прилегающей территории	уборка прилегающей территории			

Торги проходят в форме открытого аукциона на повышении начальной цены. Базовая арендная величина с 01.04.2013 составляет 86 000 рублей. В соответствии с подпунктом 2.1 пункта 2 Указа Президента Республики Беларусь от 29.03.2012 № 150 «О некоторых вопросах аренды и безвозмездного пользования имуществом» размер базовой арендной величины ежегодно устанавливается Советом Министров Республики Беларусь с учетом изменения индекса потребительских цен за предыдущий год по отношению к предшествующему и применяется с 1 апреля года, в котором он установлен.

Задаток 10% от начальной цены, перечисляется: резидентами РБ на р/с № 3012108260016; в ЦБУ № 701 ОАО «БПС-Сбербанк», БИК 153001369, г. Минск, УНП 690324015, государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации». Договор аренды должен быть заключен в течение 10 (десяти) рабочих дней со дня проведения аукциона. Фактические затраты на организацию и проведение аукциона возмещает победитель торгов (покупатель). Оплата за объект производится в течение 3 (трех) рабочих дней со дня проведения аукциона. Порядок проведения аукциона и оформления участия в торгах

оговорен в условиях его проведения, размещенных на сайте организатора торгов www.rlt.by. Порядок проведения аукциона и оформления участия в торгах оговорен в условиях его проведения, размещенных на сайте организатора торгов www.rlt.by. Аукцион состоится 13.09.2013 в 12.00 по адресу: г. Минск, ул. Чацова, 5, каб. 324. Заявления на участие и необходимые документы принимаются по 12.09.2013 до 12.00 по указанному адресу. Тел.: (8017) 224 61 34, (8029) 102 21 17.

НАВИНЫ

ПАДЗЕЙ

ФАКТЫ

НАВИНЫ

ПАДЗЕЙ

ФАКТЫ

ШТО БОГ ЗЛУЧЫЎ, ТАГО ЧАЛАВЕК НЯХАЙ НЕ РАЗЛУЧАЕ

Руская праваслаўная царква ўсталювала дадатковы дзень памяці святых Пятра і Фёўронні — для жадаючых узяць у гэты дзень шлюб.

Сёлета 15 верасня ўпершыню Рускай праваслаўнай царквой будзе адзначана дадатковы дзень святкавання памяці святых дабраверных князя Пятра і княгіні Фёўронні, Мурамскіх судаворцаў. Такое рашэнне было прынята Свяшчэным Сінодам у канцы мінулага года ў сувязі з тым, што царкоўнае святкаванне памяці гэтых святых (8 ліпеня) прыпадае на перыяд Пятровага посту, калі не адбываецца вячанняў, аднак многія вернікі жадаюць уступіць у царкоўны шлюб у дзень ушанавання гэтых апекуноў шлюбу. Архірэіскае Сабор яшчэ ў 2011 годзе даручыў Сінадальнай богаслужэбнай камісіі разгледзець пытанне аб дадатковай даце святкавання святых мурамскіх сужэнцаў.

Сінод зацвердзіў адмысловыя правішэнні, якія ў дзень памяці святых Пятра і Фёўронні будуць уключаны ў агульнае малітвы, а таксама малітвы заступнікам хрысціянскага шлюбу.

— Беларускі Экзархат, безумоўна, будзе ўдзельнічаць у падтрымцы гэтага дня, — пракаментавалі прэс-сакратар Мінскага епархіяльнага Упраўлення протаерэй Сергій ЛЕПІН.

— Мы ўжо не першы год падзім адпаведных акцыяў 8 ліпеня. Аднак не варта думаць, што крэпасць шлюбу залежыць ад таго, заключаны ён будзе ў дзень памяці Пятра і Фёўронні альбо трыма днямі раней. У нас усё большая колькасць дзяцей навукавеццаў у нядзельных школах, больш выдаецца рэлігійнай літаратуры асветніцкага характару і большае колькасць людзей яе чытае... У тым ліку пра таінства шлюбу вельмі шмат кніг — на розны густ, розны ўзровень адукацыі і на розны ўзровень пакупічнай здольнасці. Аднак колькасць разводаў павялічваецца, а колькасць заключаных шлюбаў змяншаецца...

Вольга МЯДЗВЕДЗЕВА.

ПЕРШЫЯ КВАТЭРЫ Ў СМАЛЯВІЧАХ МІНЧАНЕ АТРЫМАЮЦЬ УЖО СЕЛЕТА

У канцы гэтага года будзе здадзены ў эксплуатацыю першы дом для мінчан у горадзе-спадарожніку Смалевічы, паведаміў генеральны дырэктар ДВА «Мінскбуд» Мікалай МІЛАШЭУСКІ.

Гаворка ідзе аб дзевяціпавярховым доме, які разлічаны на 142 кватэры. А вось другі дом у першым спадарожніку Мінска плануецца здаць ужо ў 2014 годзе. Усяго ў Смалевічах будзе пабудавана дзесць дамоў для мінчан. Кіраўнік будаўнічага аб'яднання адзначыў, што людзі ідуць будавацца ў гэты населены пункт з задавальненнем, бо гэта экалагічна чыстыя тэрыторыі, дзе ўсяго 30-40 хвілін язды да Мінска, а кошты на жыллё ніжэй, чым у сталіцы.

З цягам часу ў Смалевічах плануецца ўвесці ў эксплуатацыю больш за 1,2 млн кв. м жылля для 40 тысяч мінчан. Будзе развіццё і інфраструктура: плануецца пабудова 7 дзіцячых садкоў, 4 школы, 2 паліклінікі, а таксама мноства гандлёвых аб'ектаў.

Плануецца і актыўнае развіццё іншых гарадоў-спадарожнікаў. Спецыялісты Мінскбуда ўжо прыступілі да распрацоўкі праектна-каштарыснай дакументацыі на будаўніцтва жылля ў Заслаўі і Рудзенску.

Сяргей КУРКАЧ.

УСЁ — ХАКЕЙ!

У Баранавічах урачыста адкрыўся стадыён па хакеі на траве — адна з лепшых спартыўных пляцовак не толькі ў Беларусі, але і ў Еўропе.

Будаўніцтва комплексу, які атрымаў назву «Дубава-Спорт», ішло каля двух гадоў. За гэты час на ўскраіне райцэнтра выраслі зручныя трыбуны, здольныя змясціць каля тысячы глядачоў і хакейнае пляцоўка са спецыяльным пакрыццём. Вакол пляцоўкі пралеглі бегавыя дарожкі, а пад трыбунамі размясціўся блок бытавых памяшканняў для спартсменаў.

Комплекс стаў доўгачаканым падарункам для неаднаразова тэтулаванай гарадской каманды «Тэкстыльчык — БарДУ», якую ўзначальвае галоўны трэнер Георгій Бельскі.

Сімвалічны ключ ад новага стадыёна губернатр Брэскай вобласці Канстанцін Сумар уручыў капітану каманды Ірыне Крукоўскай. Разам з губернатарам чырвоную стужку перарэзалі памочнік прэзідэнта па пытаннях фізічнай культуры, спорту і развіцця турызму Максім Рыжанкоў, старшыня Баранавіцкага гарадскога выканаўчага камітэта Віктар Дзічкоўскі і генеральны дырэктар «Будаўнічага трэста № 25» Васіль Куркін.

Дарэчы, новы хакейнае комплекс стане не толькі трэніровачнай базай для гарадской каманды, але і месцам выхавання падрастаючага пакалення — тут знаходзіцца і спартыўная школа па хакеі на траве.

Таццяна ГРЫНКЕВІЧ. Фота аўтара.

А ЗА АРЭХІ АТРЫМАЕ...

Каля 1 тысячы бляншан гранатавага соку на 50 мільёнаў рублёў, а таксама арэхі, сухафрукты і джажэ коштам больш за 140 мільёнаў рублёў былі затрыманымі работнікамі Аршанскага міжрэённага аддзела фінансавых расследаванняў.

Машына пад кіраваннем жыхара Мінска рухалася ў напрамку беларускай сталіцы. Вадзіцель не змог прад'явіць супрацоўнікам фінансавай міліцыі суправаджальныя дакументы на груз. Акрамя таго, ёмістасці з гранатавымі сокам не былі маркіраваны абавязковымі кантрольнымі (ідэнтыфікацыйнымі) знакамі.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

ЗАТРЫМАЛІ ПАДАЗРАВANAГА Ў ЗАБОЙСТВЕ ПЕНСІЯНЕРКІ

32-гадовы барысаўчанін нанёс нажавыя раны 58-гадовай пенсіянерцы і згвалціў яе 31-гадовую дачку. Акрамя таго, мужчына выкраў з кватэры сваіх ахвяраў каля 10 мільёнаў рублёў. Паводле слоў афіцыйнага прадстаўніка Следчага камітэта па Мінскай вобласці Таццяны Беланогой, падазраваны ўжо мае судзімасць за згвалтаванне і разбой.

На днях, як распавялі ў пошукава-выратавальным атрадзе «Анёл», барысаўчаніна затрымалі ў Оршы. Знайсці яго дапамаглі звычайныя грамадзяне, якія бачылі аб'явы аб вышуку.

Надзея ДРЫЛА.

НАВИНЫ

■ Інфарм-укол

ШТО ПАРАЦЦА БАЦЬКАМ ПЕРШАКЛАСНІКА?

Дзеці малодшага школьнага ўзросту, і ў першую чаргу першакласнікі, імкнучыся атрымаць прызнанне з боку дарослых, настаўнікаў, спрабуюць заслужыць гэтае прызнанне добрымі ўчынкамі. Таму школьнікі значна хутчэй адклікаюцца на просьбы педагога, чым на жорстка патрабаванні. У першым класе самае важнае сфарміраваць у дзіцяці станоўчае стаўленне да вучэбнага працэсу.

Пакуль будзе адбывацца адаптацыя, дзіцячы арганізм можа хутка стамаляцца, можа парушыцца сон і апетыт, з'явіцца раздражняльнасць. Адаптацыя працягваецца, як правіла, не тыдзень і не месяц. Тым не менш, літаральна праз 5-6 тыднёў паступова нармалізуецца працаздольнасць, адступаюць напружанасць і нервознасць. Зразумела, што дзеці, якія наведвалі дашкольную вучэбную ўстанову, значна лягчэй адаптуюцца да школы, чым тыя, што знаходзіліся дома. Лягчэй спраўляюцца з разумовамі і фізічнымі нагрузкамі здаровыя дзеці, але, на жаль, сёння толькі палова дзяцей ідзе ў школу здаровымі, кажа **метадыст аддзела грамадскага здароўя Рэспубліканскага цэнтра гігіены, эпідэміялогіі і грамадскага здароўя Кацярына АЛЯШКЕВІЧ**.

Згодна з псіхалага-педагагічнымі даследаваннямі, існуюць тры ўзроўні адаптацыі.

Высокі ўзровень. Першакласнік станоўча ставіцца да школы, адэкватна ўспрымае правілы і патрабаванні. Лёгка засвойвае вучэбны матэрыял, уважліва слухае ўказанні і тлумачэнні настаўніка. Выконвае даручэнні без знешняга кантролю. Зацікаўлена ў самастойнай рабоце, рыхтуецца да ўсіх урокаў. Мае ў класе станоўчы статус.

Сярэдні ўзровень. Першакласнік разумее вучэбны матэрыял, калі настаўнік тлумачыць яго падрабязна і назіральна. Засвойвае асноўны

змест праграмы па ўсіх прадметах. Бывае засяроджаным толькі тады, калі робіць нешта цікавае для сябе. Амаль заўсёды рыхтуецца да ўрокаў і выконвае хатнія заданні. Даручэнні выконвае сумленна. Сябрае з аднакласнікамі.

Нізкі ўзровень. Першакласнік адмоўна ці аб'якава ставіцца да школы. Часта скардзіцца на здароўе, дрэннае самаадчуванне, у яго пераважае дрэнны настрой, назіраецца парушэнне дысцыпліны. Самастойная работа з падручнікам выклікае цяжкасці, патрабуюцца пастаянны кантроль з боку настаўніка ці бацькоў. Не можа захаваць увагу падчас працяглых паўзаў для адпачынку, разумення новага матэрыялу і раўняння.

Бацькі павінны дапамагчы маленькаму вучню адаптавацца да новых умоў.

1. Прачнуўшыся, дзіця павінна бачыць усмешку на вашым твары і чуць пяшчотны голас. Не падганяйце дзіця зранку. Лейей больш дакладна разлічыце неабходны час на зборы. Безумоўна, дзіця трэба пакарміць сніданкам. Калі апетыту ў яго няма, то лепш дайце сніданак з сабой.

2. Забудзьцеся пра фразы і пытанні кішталту: «Толькі не сваюль!»; «Каб сёння не было дрэнных аднак!»; «Што ты сёння атрымаў?» Дайце дзіцяці магчымасць для расслаблення. Калі яно жадае нечыям з вамі падзяліцца, кінце справы і выслухайце — гэта не адніме шмат часу. Калі дзіця нечыям засмучана, пакарайце таго моманту, калі яно будзе гатова па-дзяціна з вамі сваімі перажываннямі. Не варта пры першым падазронні настойліва дапытвацца гэтага.

3. Заахоўвайце імкненне да паспеху — ненавязліва і незаўважна. Па меры развіцця дзеці прывучаюцца лагічна разважаць, разумець тэму, крытычна асэнсоўваць прачытанае ці ўбачанае. Дыялогі з дзецьмі павінны будавацца па прынцыпе «роўны з роўным».

4. Дзіця павінна штовечар мыцца пад душама цёплай вадой з мылам. Штодня

трэба мыць галаву. І штодня даваць у стравы кукурузны алей, багаты на вітамін F. Яго недахоп прыводзіць да выпадзення валасоў і ўзнікнення дерматозаў.

5. У дзіцяці павінен быць свой пакой або працоўнае месца. Яно павінна настрайваць на работу. Працоўная лямпа (магнэтычна не менш за 100 Вт) размяшчаецца злева. Нельга выкарыстоўваць неаэравы лямпы.

6. Ніколі не кажыце: «Калі добра зробіш урокі, я дам табе...». Нібыта дзіця робіць вам паслугу за ўзнагароджанне. Пасля вяртання са школы дзіця павінна адпачыць. Лепшы час для навучання — з 8 да 12 і з 16 да 18 гадзін. Не забывайце, што першакласнікі — гэта малыя дзеці, якія любяць пагуляць, паслухаць казку на ноч ці каб іх проста патрымалі на руках.

7. Не забывайце вучыць дзіця правільна сядзець за сталом і націсць рэцэп, каб не дапусціць скаліёзу. На ложку павінен

быць жорсткі матрац, без мяккіх і цяжкіх падушак.

8. Пасляхавасць сямігадовага дзіцяці не заўсёды адпавядае ступені яго адоранасці. Адна дзеці разважаюць павольна, іншыя не ўмеюць выказаць уласнае меркаванне, нават калі яны і правільнае. У гэтым узросце дзеці пачынаюць паглыбляць ў свае мары, а бываюць і лянлявыя.

9. Напярэдня прымусіць дзіця ўрокаў у школе гадзінамі займацца музыкой, шахматамі ці нечым іншым, без свежага паветра. Дзеці-выдатнікі з бледным тварам і слабым здароўем наўрад ці будуць адчуваць сабе шчаслівымі. Сонца, паветра, вада адгэдняваюць вялікую ролю ў фізічным развіцці дзіцяці.

10. Сачыце за ўласным здароўем. Не курчыце ў прысутнасці дзіцяці, рабіце ў дачыненні да ўласнага здароўя ўсё тое, чаму спрабуеце навучыць дзіця.

Святлана БАРЫСЕНКА

■ Падрабязнасці

УЗАРВАЛІ ДОМ 3-ЗА... ДОЎГУ

Выбух каля жылога дома ў Полацку стаў нагодай для шматлікіх чутак.

Нагадаем, адбыўся выбух каля аднапавярховага дома ў горадзе Полацку. Ніхто з людзей не пацярпеў.

На першапачатковым этапе расследавання было ўстаноўлена, што сям'я, якая жыла ў гэтым доме, які, як мяркуюцца, быў пашкоджаны ў выніку выкарыстання выбуховых прыладаў, мела канфлікт з пэўнымі коламі асоб з-за невяртання доўгу. У сувязі з гэтым у адрас пацярпелых паступалі пагрозы жыццю і здароўю. Следчыя і аператывныя супрацоўнікі ўжо акрэслілі кола падзараваных асоб. Праводзяцца мерапрыемствы па вылучэнні іх даччынення да здзяйснення злачынства.

ВЫБУХНУЎ СНАРАД

У Віцебскім раёне бульдозер падчас земляных работ наехаў на снарад.

— Гэта адбылося а першай гадзіне дня на полі каля пасёлка Забалоўка. Бульдозер выконваў земляныя работы па рэкультывацыі і раскарчовацы паласы для ахоўных лесанасаджэнняў, на перагоме Лучоса, за 12 метраў ад чыгуначнага палатна, — паведаміла Марына Фандо, прэс-сакратар Віцебскага абласнога ўпраўлення па надзвычайных сітуацыях.

У выніку выбуху ў бульдозер было выбіта лабавае шкло, нязначна пашкоджана навясное абсталяванне. Рух цягнікоў на гэтым участку не спыняўся.

Для агляду і размініравання на месцы выбуху працавала група размініравання з вайскавай часці.

Аляксандр ПУКШАНСКІ

■ Прыгажосць — ёсць

МАНІКЮРНЫЯ ПРАЦЭДУРЫ МАЦУЮЦЬ ЗДАРОЎЕ

Узровень развіцця сучаснай нейл-індустрыі зрабіў са звычайных манікюру майстроў, якія могуць прапанаваць шырокі спектр паслуг і заадаваць самую патрабавальную кліентку. Акрамя таго, прыгажосць заўсёды спалучаецца са здароўем.

ЛОМКІЯ ПАЗНОГЦІ — ВЫРАШАЕМ ПРАБЛЕМУ

Калі прырода падарыла вам моцныя пазногці з прыгожым пазногцевым лажам, то хопіць звычайнага манікюру. Каб зрабіць яго больш зручным, бо звычайнае колеравае пакрыццё даволі хутка аблязіць, майстры вынайшлі новы сродак — гель-лак. Ён спалучае ўсе перавагі гелю і лаку паасобку. Дазваляе запойніць усе

няроўнасці натуральнага пазногця, надае манікюру больш эфектны выгляд, бо пазногці з гель-лакам дазваляюць мець трывалы манікюр-фрэнч, выкарыстоўваюць для дэкору стразы (дарэчы, вельмі папулярныя ў гэтым сезоне), выкананне мастацкага роспісу на пазногцах. Працэдура простая, не займае шмат часу — а вашы ручкі забяспечаны ідэальным знешнім выглядам на два тыдні.

Адна з самых распаўсюджаных праблем — тонкія пазногці, якія сляцца, могуць у любы момант зламацца. Прычыны могуць быць у нейкім захарванні, парушэнні арганізма — ад авітамінозу да парушэння гарманальнага фону.

Акрамя асаблівых праблем арганізма, на стан пазногця ўплываюць неспрыяльныя знешнія ўмовы: сонечныя промні, ма-

роз, перасушанае паветра паяшканняў, Порушанае пазногцевая пласціна на 80% складаецца з вады, таму вельмі баіцца сухасці, якая робіць пазногці ломкімі і безжыццёвымі. Трэба ведаць, што пакрыццё лакамі, якія змяшчаюць ацэтон, не са-дзейнічае добраму стану пазногцяў.

Акрамя таго, ломкасць можа быць абумоўлена спадчыннасцю. Таксама, сёння пазногцам паржае тая разнастайная хімія, з якой мы дома мыем, чысцім, прыбіраем. Вось тут лак-гель і дапаможа. Гелі, што выкарыстоўваюць для замацавання, мяккія па ўздзеянні на пазногцаў, дазваляюць паскорыць яго рост. У залежнасці ад таго, як хутка пазногці пачынаюць расці, апрацоўваць іх гелем можна раз на 3-4 тыдні. Але трэба памятаць, што гелі не лечыць пазногцаў, а толькі ўмацоўвае.

БЕЗДАКОРНЫЯ ПАЗНОГЦІ — МАРА ЖАНЧЫНЫ

Вы ўжо «саспелі» да нарошчаных пазногцяў, ведаеце, што гэта прыгожа. Але якія яшчэ плысоў ў гэтай самай сучаснай працэдурцы?

Па думках спецыялістаў, яна не толькі дорыць жанчын прыгажосць, але і павышае самацэнку, што спрыяе добраму настрою і запэўненаму позірку на жыццё.

Пасля нарошчвання пазногцяў, нягледзячы на распаўсюджаны міф пра шкоду, якую прыносіць гэтая працэдура, свае пазногці, наадварот, становяцца больш моцнымі. Бо яны — пад аховай, не сутыкаюцца з вадой і «хіміяй», не пакутуюць ад тэмпературных змен, захоўваюць свой натуральны колер і становішча. Больш

за тое, выгада нарошчаных пазногцяў яшчэ і ў тым, што на іх звычайныя лак тырмаецца не дзень-два, як звычайна, а пакуль вам не надакучыць колер! Не кажу ўжо пра тое, што штучныя пазногцаў дазваляе гаспадыні быць упадальніцай сапраўднага мастацкага твора на сваіх пальчыках!

Кожная жанчына ведае: калі зламаўся адзін натуральны пазногцаў, нажнічкі патрабуюць усё астатняе — пад карань... І чайкі яшчэ паўмесяца, пакуль хоць крыху адрастуць для прыстойнага манікюру. У нарошчанымі такога быць не можа: тут прастора для формы, даўжыні, дызайну — як у песні пра тое, што магчыма ўсё немагчымае. Любы жаночы капрыз.

Наталля КАРАЛЁВА

У МОТАЛІ БЫЛО СМАЧНА!

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

І самае каштоўнае, што многія рамясты, звычайкі, традыцыі Моталі сумею захаваць, лічы, да нашых дзён. Адна жанчына згадала, як у савецкія часы яна, вучанца дзявятага класа, міначка, прыезджала ў Моталь шыць кажуху. Са-чы, да нашых дзён. Адна жанчына згадала, як у савецкія часы яна, вучанца дзявятага класа, міначка, прыезджала ў Моталь шыць кажуху. Са-чы, да нашых дзён. Адна жанчына згадала, як у савецкія часы яна, вучанца дзявятага класа, міначка, прыезджала ў Моталь шыць кажуху. Са-чы, да нашых дзён.

Замі Шрайбер сказаў журналістам, што яму было цікава на-ведаць беларускую глыбінку як першакласніцу той самай усходне-еўрапейскай кухні. Рацэпты страў, якія падаюць у адным са знакамі-тых рэстаранаў Тэль-Авіва, прый-шлі ў Ізраіль адсюль таксама.

— А сёння на сядзенне я ўпер-шыню ў жыцці еў беларускую дра-нікі. Яны мне спадабаліся. Маг-чыма, я ўключу іх у меню свайго рэстарана, — заўважыў адзін з брандывых ізраільскіх кулінараў.

На свяце прайшлі і майстар-класы беларускай кухні. Алякс-андр Чыкілеўскі, шэф-кухар сет-кі рэстаранаў таварыства «Піўны рад», вядучы праграмы «Справа густу», вучыў гатаваць нашы традыцыйныя стравы. Вядома, гледачы цікавіліся верашчакай. Яе, аказваецца, падавалі яшчэ пры двары Аўгуста III, а таксама Станіслава Аўгуста Панятоўска-га. Напрыклад, для сапраўднай верашчакі каўбаскі варацца ў піве. Ёсць яшчэ шмат нюансаў прыгатавання гэтай смачнай ежы. Цяпер на гэту тэму выда-дзены брашуры, ёсць інфарма-цыя на сайтах, якую прапаганда-е «Суполка кухараў» — грамадскае аб'яднанне, што імкнецца пры-ваць культуру ежы і цікавасць да гісторыі айчынай кухні.

Замі Шрайбер, ізраільскі шэф-кухар.

Як заўсёды, на «Мотальскіх прысмаках» ваблілі багаты падворкі сельсаветаў, на якія руплівыя гаспадыні прывезлі ўсё самае смачнае і адметнае са сваіх вёсак. Каля палатка фермерскай гаспадаркі Андрэя Мікала, вы-творчага каператыва «Моталь» Мікалая Шы-калая зранку стаялі чэргі. Бо дзе яшчэ можна купіць такія прыгожыя і натуральныя мясныя вырабы, апетытныя каўбаскі! Паводле трады-цыі, дастойна выглядала са сваёй прадукцыяй «Агра-Моталь» — адно з самых моцных сель-гаспадарстваў на Брэстчыне.

Спяваў-гуляў Моталь да позняга вечара. Не дзіва, што дасціпныя работнікі культу-ры ледзь не ў кожную канцэртную праграму любяць устаўляць фірменную мотальскую смяшывку: « — Якое Іванава? Тое, што ка-ля Масквы? — Не тое, што каля Моталю». Сапраўды, Моталь на гэты час становіцца сталяй Іванаўскага раёна, бо ў самім Іва-нава рэдка бывае столькі гасцей адразу, якім абавязкова кажуць: «Чакаем праз год».

Святлана ЯСКЕВІЧ

Іванаўскі раён.

Фота Алены КІСЕЦЬКА.

■ Асоба

ВЫШЭЙ ЗА НЕБА ТОЛЬКІ НАТХНЕННЕ

У кожнага з нас ёсць адмысловая касета аль-бо CD-дыск, грампласцінка ці MP3-трэкі, у якіх узнікае патрэба, калі ўсё зусім дрэнна. Альбо — наадварот, так добра, што хочацца сцяваць угоралі Філасофскі настрой, які калі-некалі накрывае, таксама патрабуе сучаснасці: калі «пралятае шкі анёл», як колись напісаў Уладзімір Караткевіч, настае час песень Але-ся Камоцкага. Яны, бы крынічка, дзе праз яго і каламутнасць жыццёвага і творчага мэйнстрыму ўпарта прабіваецца празрысты струмень надзеі, любові і веры ў яе сілы. Не ўтрымалася, запятала ў паэта, музыкан-та, выканаўцы і проста шчодрга шчырага чалавека Аляся КАМОЦКАГА, адкуль ён сам сілкуецца гэтай верай і лепшае.

— Я ўжо ў тым узросце, калі робяць не тое, што правільна, ці няправільна, а тое — што хо-чацца! — На маё пытанне Аляся адказвае грун-тоўна, так, як падыходзіць да ўсяго ў сваім жыцці. — Я некалькі разоў рэзка разварочаў свой жыццёвы шлях. Пасля ўніверсітэта мог пра-цаваць на кафедры, выкладаць філасофію. А я пайшоў у тэатр і працаваў у класным калектыве, які называўся «Дзе-Я?». Мікола Трухан, яго кі-раўнік, сышоў з жыцця больш за дзесяць гадоў таму, і тэатр практычна знік, бо трымалася ўсё на ім, на яго асобе. А тады планавалася даць яму курс студэнтаў у Акадэміі, хтосьці б прадоўжыў яго справу, былі б вучні.

Але ў жыцці свой сцэнарый. Лічу, што гэты тэатр — з'ява ў нашай найноўшай культурнай гісторыі ўвогуле неацэнна, яму да сёння няма аналагаў. Але з таго часу я зразумеў: мне неда-статкова ведаць «як», трэба яшчэ разабрацца — «чаму» і «навошта».

Напрыклад, касб'а. Гэтай сялянскай справе я навучыўся не так даўно. Не толькі кашу, але і сам магу касу напярэць, наклапаць. Любы інструмент — рабочы ці музычны — павінен быць «заточаны» пад сябе. Тады будзе зручна і лойка, арганічна.

Некаторыя мае сябры нават жартуюць, што я не люблю працу — бо хачу яе як мага хутчэй скончыць. Але тынчыцца гэта практыкаванню менавіта фізічных: узруаў у сярэю на лецішчы яму капаць, дык навошта расцягваць гэтае «задавальненне» на некалькі дзён, калі ўсё можна зрабіць хутка?

Але вершы і песні пішуцца павольна. Яны за-пісваюцца ў сіцылы тэрмін, а «выспяваюць» не адзін дзень.

— Аляся, твая ідэя перакладаў на беларус-кую мову хітоў усіх часоў і народаў, здаецца, прыйшла публіцы да густу!

— Калі выйшаў мінулы дыск, думаю, што больш не буду гэтым займацца. Але нежы выпадакова на-зіралася яшчэ колькі песень, хаця гэта не разгляда-лася як мэта. Я лічу, што такія рэчы, якія з'яўляюцца не наўмысна, проста так, бываюць нярэдка мацней, чым нешта «ад галавы», прадуманае. Гэтыя песні нават запісаліся не патрэбава, як звычайна робі-цца, а без асаблівага мантажу, «з ліста», ад душы. Сёння збіраюся, іграю, здаецца, да з'яўлення альбома яшчэ іграць ды іграць, а ён праз тры дні такога душыўнага падыходу — ёсць!

— Што яшчэ хочацца праспяваць, каб яно — вядомае і папулярнае ў свеце — стала нашым, беларускім?

— Усё тое, што даспадобы, што да душы. Такія песні шмат. Але ж я многа пішу і свайго. Вельмі хачу вярнуцца да тых альбомаў, якія рабіў у канцы 1990-х, на пачатку гэтага стагоддзя. Напрыклад, запісаў нізку рамансаў на вершы Рыгора Бара-дзіліна. Тады я зрабіў гэта хутчэй, для памяці, як занатоўку. А зараз бачу, як гэта загучыць па-новаму, з добрымі музыкантамі. Мы з Уладзімірам Тка-чанкам запісалі тэды 15 песень, але гэтую справу да канца не давалі наўзна, я быў не гатовы да яе завяршэння. Цяпер думаю ўсё скончыць, але спачатку хочацца зрабіць зусім новую праграму.

Я вельмі ўсцешаны, што са мною працуюць такія добрыя музыканты. Нават калі ў мяне складаецца цяжкаватая сітуацыя, яны мяне ратуюць. Калі наша перкусіянтка Таня Берасоўская не змагла ўзяць удзел у выступленні, на канцэрце за інструменты ўзяў Андрэй Малаковіч. Яго жонка, Іна Перасека-Малаковіч стала з нам супрацоўніцай. Яна прывяла мяне, сказала: «Зрабі гэта». Ён зрабіў. Прычынам на высокім узроўні. Я вельмі ўдзячны. Увогуле, Андрэй сам іраней ратаваў. Аднойчы канцэрт зрываўся, бо гук быў не пастануплены. У многім, дзякуючы яму, усё за лічаных хвілін да пачатку выступлення было даведзена да ладу.

Ці з апошняга? У клавішніка Аляксандра Віс-лаўскага наш канцэрт сулаў з яго гаспадары. Я дамоўіўся з Андрэем Лабчэўскім пра замену, а тут раптоўна вярнуўся Віслаўскі. На канцэрт прыехалі абадва і потым адзін аднаму давалі пайграць. Гэта былі два розныя інструменты, музыканты, манеры — на сцэне быў нейкі новы шук. У выніку зараз я думаю: ідэальны калектыў для мяне сёння — гэта два клавішнікі, кантрабас, перкусія.

Увогуле, я вельмі рады, што са мною працуюць та-кія цудоўныя музыканты і шчырыя людзі, якія ў скла-даных, памежных сітуацыях мяне падтрымліваюць.

— Гэта таму, што ім цікава?

— Так, бо тое, што яны тут робяць, гэта ж не з-за вялікіх грошай. І мне з імі прыемна і цікава. Летас мяне асыніла: людзі іграюць са мной, і ня-хай рукі ў іх занятыя, але ж яны могуць спяваць! Таму, калі быў мой «дзеньнароджанскі» канцэрт, я сказаў: «О, хлопцы, з вас па падарунчак — па песеньчыцу». Раздрукаваў ім тэксты песень перад выступленнем, яны спявалі «з ліста». Цяпер у нас увайшло ў завяздзінку: на кожным канцэрце — то адна песенька, то іншая ў выкананні музыкантаў. Спяваюць усё інструменталісты. Думаю, хутка бу-дзем і танцаваць: у скарплачкі Алены Віслаўскай такі вопыт імправізацыі ў парыхжым метры, што нашы канцэрты для яе занадта спакойныя.

— Аляся, на сваім чэрвеньскім канцэрце ты афіцыйна абвясціў аб плане «перастаць быць ахламонам». Чаму?

Фота Марыны БЕГУНОВАЙ.

— Можна сказаць, што надакучыла, узрост не дазваляе. Пра тое, што мой традыцыйны чэр-веньскі канцэрт — «дзеньнароджанскі», ведаюць многія. Таму і прыходзяць на яго з падарункамі: цукеркамі, каўбасамі, адмысловымі падарункамі. А я, як бы мовіць, раблю творчую справаздачу.

Ёсць больш грунтоўныя планы: збіраюся зра-біць больш канцэртна-альбомны, чым папярэдня, но-вы альбом, звяртаючы чарговую кніжку. Яна вый-дзе амаль на год раней, чым я планавалі — няк-хутчэй напісалася.

Мы ж сваім «пісаннем» не распрадажам-ся — бывае, што год ці два нічога не пішацца. Ад перадапошняй да апошняй кнігі быў перапынак у чатыры гады, а зараз між кніжкамі будзе год. Друкую іх, бо трэба ж некуды падзець тое напіса-нае, што — не песні.

Увогуле, планы не павінны абмяжоўвацца ней-кай адной толькі мэтай — іх трэба адначасова многа, яны павінны змяніцца адна аднаму. І толькі тады хоць што-небудзь атрымаецца! Калі ёсць толькі адзін план — гэта сума.

— Дык для цябе ўсё ж галоўнае не песні, а тое, што спяваецца?

— Так. Спадаюцца, што сёлета, ці, самае край-няе, будучай вясной, запішу новы альбом. Што там будзе? Няхай гэта застаецца лёгкай інтрыгай. Бо — адкрыю таямніцу, — я да яго падступалася год дзесяць, і ўсё, што рабіў гэты час, было вялізным праграм перад новай работай. Нельга ж дзесяць гадоў толькі збірацца штосьці зрабіць — гэтак жа ж нічога не атрымаецца.

Хаця... Ёсць у мяне такія знёмцы, якія з імпа-нта і неаслабным год ад году энтузіязмам рас-каваюць пра свае ідэі, ненанісаныя кнігі. Я нават элэкту зайдружыў гэтай палкасі і чакаю, калі яны свой энтузіязм увасобяць у нешта змяное.

— Не раскрываючы асноўнай інтрыгі, усё ж скажы: чым новы альбом будзе адрознівацца ад усяго таго, што было раней?

— Гэта будзе мой настрой дня сённяшняга, маё сучаснае бачанне. І ў той жа час, новая работа будзе своеасаблівым працягам альбома «Дах», які выйшаў у 2006 годзе. Тады я не быў гатовы зра-біць альбом поўнацю канцэртна-альбомны, а зараз, адчуваю, такі час прыйшоў.

Зразумела, гэта пакуль у мяне ў галаве, але ўвогуле усё роўна атрымаецца не такім, як я яго зараз уяўляю. Гэта калі будоўля адхліяецца ад плана, будыніна можа проста «заваліцца», а ў творчасці — наадварот: адыход ад першапачатковай задум-мы — гэта ж палёт, паветраны палат!

З песнямі найчасцей так усё і бывае. Пішу аб адным, а напярканцы атрымліваецца пра зусім іншае, з'яўляецца больш глыбокі сэнс.

— У адной музычнай краме ў цэнтры Мін-ска запят

Ігуменскі

тракт

№ 25 (40)

■ Выставы

ПРЫСТАНАК ДЛЯ РАМАНТЫКА

Такое ўяўленне дае першая выява Мірскага замка, вядомая сёння

Яна належыць мастаку Кануту Русецкаму. Але імя гэта беларусам трэба ведаць не толькі таму, што ён намалюваў Мірскі замак. Хоць у кантэксце той выставы, якая размяшчалася ў паўночна-ўсходняй вежы Мірскага замка, найбольш прыцягальны адзін. Мірскі замак у ім паказаны вельмі рамантычна — і ёсць магчымасць выяву XIX стагоддзя параўнаць з тым, што ўяўляе замак у стагоддзі XXI. Такія магчымасці застаецца яшчэ да канца жніўня, пакуль будзе доўжыцца выстава: «Наваградскі край вачыма Канута Русецкага», падрыхтаваная ў партнёўстве з бібліятэкай Літоўскай акадэміі навук імя Урублешкіс.

27 графічных і акаваральных малюнкаў мастака XIX стагоддзя даюць уяўленне пра жыццё нашых прапрадзедаў: Русецкі іх стварыў у 1844—1846 гадах як адлюстраванне падарожжа, падчас якога ён наведаў Наваградук, Нясвіж, Сноў, Мір. Мінулае жыццё, побыт нашых папярэднікаў, тобт

выглядалі гарады і мястэчкі тады, безумоўна, цікава: гэта погляд збоку на беларускае жыццё таго часу. Гэта погляд збоку, але ў нейкім сэнсе і знутры. Таму што Канут Русецкі — творца, які нарадзіўся ў Вільні, вучыўся ў Віленскім універсітэце, а пазней — і ў Еўропе (Парыжы і Рыме), але вярнуўся на радзіму і стаў настаўнікам для шматлікіх асоб, імёны якіх належаць у тым ліку і беларускай культуры. Са-

■ Увоз-вываз

ЧЫМ ДЛЯ НАС КАРЫСНЫЯ ЎРАТАВАННЯ МАСТАЦКІЯ КАШТОЎНАСЦІ?

У Нацыянальным гістарычным музеі працуе выстава «Выратаваныя каштоўнасці». Выстава арганізавана сумесна з філіялам Брэсцкага абласнога краязнаўчага музея (Музеём «Выратаваныя мастацкія каштоўнасці») і дзейнічае ў рамках доўгатэрміновага выставачнага праекта «Культура не ведае правінцый», мэта якога — паказаць унікальныя музейныя калекцыі абласных і раённых музеяў краіны.

Выстава «Выратаваныя каштоўнасці» прэзентуе больш за 300 помнікаў гісторыі і культуры, якія былі канфіскаваны на беларускай мякы падчас спроб незаконнага вывазу. Гэта помнікі нумізматыкі і баністыкі VI-XX стст. — манеты Візантыі, еўрапейскіх краін, Рэчы Паспалітай і інш. Калекцыя прадметаў з каштоўных металаў прадстаўлена паясамі і кінжаламі працы майстроў Паўночнага Каўказа, сярэбранымі партсігарамі і іншымі вырабамі дэкаратыўна-прыкладнага мастацтва. Экспануюцца творы мастацтва краін Усходу, сярод якіх кітайскія дэкаратыўныя накладкі і сярэднеазіяцкі посуд з медзі. Заходнюю Еўропу прадстаўляюць рыжскі хрусталь, вытанчаныя прадметы побыту, посуд, графіка. Адной з найбольш шматлікіх частак экспазіцыі з'яўляецца калекцыя абразоў XVIII-XX стст.

— Калі раней усё везлі з тэрыторыі краін былога Саюза, то на працягу некалькіх апошніх гадоў усё больш вяжучы сюды. Летась мы затрымалі вялікую калекцыю антыкварнай мэблі, сёлета затрымалі ў аэрапорце грамадзяніна ЗША, які меў від на жыхарства ў Рэспубліцы Беларусь і таксама спрабаваў увезці сюды прадметы, якія маюць гісторыка-культурную каштоўнасць: ордэны, медалі, манеты розных краін, — распавядае **Уладзімір ГАРЫФАУ, начальнік аддзела каардынацыі барацьбы з кантрабандай Дзяржаўнага мытнага камітэта.** — Вельмі насцярожвае тое, што на тэрыторыі былога Саюза краін апошнім часам увозіцца вельмі шмат прадметаў з нацысцкай сімволікай. Гэта і ордэны, і зброя Трэйга райха, і кнігі 1930-х гадоў, у тым ліку і «Mein Kampf». Гэта, у прынцыпе, таксама гістарычныя каштоўнасці, але інтарэс да іх не можа не насцярожваць...

— Я ўважліва паглядзеў выставу і хачу сказаць, што ніводны з твораў, прадстаўленых тут, не выклікаў у майёй душы вялікага хвалявання. Чаму? Таму што гэта чужыя каштоўнасці. Пераважна расійскія, украінскія і гэтак далей. Што з гэтага вынікае? — разважае **Адам МАЛБДЗІС, прафесар, гісторык, мастацтвазнаўца.** — Гэта добра, што існуе такі музей у Брэсце. Але мне здаецца (тут я выступаю не толькі ад імя камісіі «Вяртанне» Беларускага фонду культуры, але і ад імя аглядаючага савета Нацыянальнага гістарычнага музея і ад імя Камісіі па рэстаўцыі пры Савеце Міністраў), што гэтыя вялікія каштоўнасці, якія нам не належыць, можна выкарыстаць у інтарэсах Беларусі. У інтарэсах абмену каштоўнасцямі. Калі мы не можам бесперашкодна вяртаць нашы каштоўнасці з-за мяжы, дык мы можам памяншаць іх на гэтых каштоўнасцях.

Выстава «Выратаваныя каштоўнасці» працуе ў Нацыянальным гістарычным музеі ў Мінску да сярэдзіны верасня. Дагэтуль яна паспела пабываць у іншых гарадах Беларусі, у Расіі, Польшчы, ва Украіне. Падарожжа яе, відаць, працягнецца. І, магчыма, яраз гэта паспырае таму, што нехта з замежжа захоча абмяняць экспанаты нашай калекцыі на каштоўнасці, якія належаць беларускаму народу і на працягу многіх стагоддзяў вывозіліся з краіны ў невядомыя і вядомыя кірункі.

Вольга ЧАЙКОЎСКАЯ

ЦІ З ПЕРЦАМ, ЦІ НЕ З ПЕРЦАМ — АБЫ БЫЛО СА ШЧЫРЫМ СЭРЦАМ

Ці гэта звычка, ці патрэба, Пацушы лепшы ў свеце пах, Я зноў шалю бохан хлеба, Які трымаю ў руках.

Вось гэта водар! Ну й духмяны! Смачней за усё, што з ім ядуць! Але ж і варты той пашаны, З якой на стол яго кладуць!

Т. Дзямянава

СЯЛЯНСКАЯ ПАЧЫВАСЦЬ

Адным з асноўных, выпрацаваных стагоддзямі, патрабаванняў да прыгатавання ежы і назапашвання прадуктаў харчавання ў сялян Віцебшчыны была беражлівасць, якую Нікіфароўскі называе надзвычайнай. Ніводнае зярнятка не праходзіла міма жорнаў. Самы дробны кавалачак сала ці мяса, які зваліўся на падлогу пры «чвартоўцы» жывёлы, імгненна падбіраўся. Рэшткі крупы, мукі, цукру абавязкова акуратна змяталіся са стала. Гэта можна было б нават назваць сквапнасцю, калі не наступная акалічнасць: беражлівасць адлюстроўвала ідэйную пачывасць простага люду да Божых дарункаў і вынікаў сваёй працы.

Калі муку не трэба было прасейваць, яна бралася гаспадыняй у патрэбных умоўных мерах: чацвярык, «лубка», міска, коўш, лыжка. Калі ж мукі прасейвалася, то яе самыя дробныя камячкі абавязкова пераціраліся рукамі. Усе «кувалкі і кусанкі», якія заставаліся на стале пасля яды, збіраліся і выкарыстоўваліся: лепшыя потым аддаваліся дзецям для «хлускі», раздаваліся жабракам, любімым жывёлам або траплялі ў кваснік.

Асабліва пачывія адносіны былі да хлебакармільча. Не дазвалялася кідаць яго, гуляць з ім, ляпіць хлебныя «катэлі» (шарык з хлебнага мякішу). Нават адламаваць ад лусты кавалкі, якія называліся «глыманямі, глыманькімі» або «глытанямі, глытанькімі», лічылася непажаданым, бо пры гэтым заставалася шмат крошчак. Але былі выпадкі нетрадыцыйнага выкарыстання хлеба — у чарадзейных мэтах, у ахоўнай магіі і народнай медыцыне. Так, пры пажары з мэтай яго ліквідацыі цераз хату перакідвалі кавалачок хлеба — пажадана, свянцовага. Пры насмарку кавалачак хлеба грымалі над полымем, а потым падносілі да носа захварэўшага. Востры дымок дзейнічаў нахвостна на шатаўцы і палягчаў насмарк. Хлеб, які прыклеіўся да нажа, адскрабалі, рабілі з яго шарыкі і ўжывалі ад пякоткі. Знахары з дапамогай замоў «ірабілі» на кавалачак хлеба вярбу, а потым аддавалі, «пераводзілі» яе на нейкую жывёлу ці птушку (сабаку, карову, курэй). І, як ні дзіўна, такое лячэнне часта дапамагала.

Мікалай Якаўлевіч піша, што адзінымі крупамі, якія куплялі сяляне Віцебшчыны, былі грэчкі і ячмыя. У гігіенічных мэтах іх перад выкарыстаннем абавязкова прамывалі. З крупамі хатняга прыгатавання такога не рабілі, бо пры гэтым можна было змыць каштоўныя часткікі абалонка зерна, якія надавалі патрэбную густату стравам.

Пры прыгатаванні вадкіх страў усё неабходнае прадукты кляліся ў вярці вядзёрны гаршок, заліваліся вадой, саліліся і ставіліся ў печ. І калі першы «сплыў» вадкасці быў яшчэ цяглівым, то чарговыя папярэдвалі з дапамогай «шумоўлі» — зняцця шуму і накіпу з дапамогай шумоўкі і памешвання стравы. Калі печ «загарабалася і засланялася», стравы ставілі ў ёй пад накрыўкамі да апажарвання гаршкоў. Пры

гэтым яны распарваліся і атрымлівалі жаданую густату.

Так званыя «піраночныя стравы» (што былі прыгатаваны напярэдадні) лічыліся ласымі, і за імі ганяўся кожны сем'янін, але ад абеду рэдка нешта заставалася, хаця гаспадыня і гатавала стравы з нейкім запасам на выпадак прыезду нечаканага госьця або небывалага аплету членаў сям'і. Таму незразумелым было тое, чаму ў адзін дзень усё з'ядалася да апошняй кроплі і скарынкі, а ў другі шмат страў трапляла ў разрад «піраночных». «Цямкі» (кемлівы) прасталодзін тлумачылі гэта так: калі за вячэрай усё стравы былі з'едзены, то на наступны дзень трэба чакаць добрага надвор'я, а калі засталіся рэшткі, то будзе непагадзь. Сыходзячы з гэтага, лепш з'есці усё, чым пакінуць.

ЗА ЧЫСЦІНУ МІСАК

Такія ж беражлівія адносіны назіраліся і пры абіранні бульбы, якое на Віцебшчыне называлася «скрэсь бульбу». Бульбяныя лупіны акуратна здымаліся з дапамогай верхняй часткі ляза нажа, беражна высерваліся дуплы і «казлы». Такая праца была вельмі маруднай. Нікіфароўскі піша, што за гадзіну кухарка магла аабраць толькі гарнец (3,28 л) бульбы, затое берагалася яе чацвёрта частка. Адвараная ў «мундэрах» бульба лупілася з дапамогай пазноўцы, а «адскрабі і лупіны» траплялі ў свіную мешанку. Маладая ж бульба наогул не «скрабляся», таму што яе тонкія лупіны самі здзіраліся пры мыцці.

Чыста малочныя стравы ў рацыёне простага люду сустракаліся рэдка, бо малако зберагалася на тварог, сметанковае масла, сыроватка або ўжывалася ў сырым выглядзе, а для забальвання страў выкарыстоўвалася зусім нязначная яго колькасць.

З-за таго, што раслінныя стравы складалі большую частку харчавання, яны моцна саліліся і мелі нязвыклы і нават злёгку прыкры смак, але пасля іх ужывання хацелася піць, страўнік напаяўся, і знікала пачуццё голаду. Да таго ж вада выводзіла з арганізма шкодныя рэчывы.

Нікіфароўскі сцвярджае, што рыбыны прыгатаваны сялян Віцебшчыны нельга лічыць надта смачнымі, бо дробная рыба зусім не чысцілася і не патрашывалася, а жоўцевае горчы перабівалася значнай колькасцю цыбулі і перца. Пры адсутнасці апошняга выкарыстоўвалі «дзікі перац» — прысаджістую трохлістную расліну чарналесся, якая давала некаторае падабенства горчыцы, паху і смаку перца.

Да пахвальных і гігіенічных бакоў кухарскай справы Мікалай Якаўлевіч адносіць частае мыццё рук гаспадыняй і тое, што лубы посуд для прыгатавання ежы абавязкова спалоскваўся вадой, нават калі ён быў загадзя вымыты. Але нярэдка гэта рабілася паспешна, з-за чаго на сценках гаршкоў заставаліся «прыліпы», якія не давалі дастаць смаку новай страве і нават маглі прывесці да яе закісання. Сталовае ж посуд папашчаліа больш: ён не толькі вымываўся, але і выціраўся. Частае ўжыванне і мыццё драўляных місак і лыжак надавалі апошнім сталую вільготнасць, ад якой яны кваснелі і атрымлівалі спецыфічны непрыемны пах. Нам з вамі, шануюныя чытачы, зараз нават цяжка ўявіць колькі намаганняў патрабавалася гаспадыні, каб без сумнасных мыйных сродкаў і адсутнасці гарчай вады падтрымліваць чысціню посуду ў належным стане. Вось такімі былі патрабаванні да прыгатавання страў і падтрымання хатняй гігіены ў сялян Віцебшчыны.

Аляксандр ВАШЧАНКА.

Горад на паштоўцы

Нават калі паштоўкі былі зроблены больш за 100 гадоў таму, яны знаходзяць адрасатаў. У Музеі гісторыі горада Мінска (на Рэвалюцыйнай, 10) можна пабачыць «Мінск на старых паштоўках».

Якім быў горад напярканцы XIX і на пачатку XX стагоддзя? Больш за 50 выяў даюць магчымасць уявіць яго гісторыю: гэта фатакопіі паштовак, якія выдаваліся прыватнымі выдавецтвамі да 1918 года. Арыгінальным павін быць сюжэт на паштоўцы: не толькі будыні, але і людзі з іх кілометамі становіліся героямі праі фатографу таго часу. Тое, па якіх вуліцах хадылі гараджане, якія былі апрапрануты, якім відам транспарту карысталіся (былі варыянты нават тады — ваоз, дыліжанс ці нават першыя аўтамабілі), дае нам уяўленне пра мінулае часу і стварае адметны вобраз Мінска. Яго, відаць, хацелі захаваць на памяць і самі гараджане ці іх госці: паштоўкі гэтыя прадвалялі ў кнігарнях, шапіках і нават у майстэрнях фатографу. Цяпер жа гэта яшчэ і гістарычныя дакументы, якія сведчаць пра мінулае.

Ларыса ЦІМОШЫК

■ Захавальнікі спадчыны

ЗАМЕСТ ПРАЛЬНІ-АЎТАМАТА — ДРАЎЛЯНАЯ ЖЛУКТА

Як мылі бялізну нашы продкі, раскажучь у музеі

Чэрвеньскі раённы краязнаўчы музей, бадай, самы малады сярод аналагічных устаноў краіны. З'явіўся ён у 1992 годзе і знаходзіцца ў двухпавярховым будынку разам з раённай бібліятэкай. Можна з упэўненасцю сказаць, што і само збудаванне мае гістарычную каштоўнасць: яму ўжо больш за сто гадоў і яраз тут была абвешчана савецкая ўлада на Ігуменшчыне (тады Чэрвень называўся яшчэ Ігуменам).

— Першым дырэктарам музея стаў Анатоль Сцяпанавіч Фурык, навуковым супрацоўнікам — Вячаслаў Бярнардавіч Мысліцкі, наглядчыкам — Ніна Мікалаеўна Ледар, захавальнікам фонду — Ірына Мікалаеўна Кішко. У падрыхтоўчай рабоце па зборы экспанатаў удзельнічалі работнікі культуры ўсяго раёна, але менавіта на невялікі калекцыі музея лягла асноўная нагрузка на стварэнні экспазіцыі і фонду, — распавяла **дырэктар музея Алена ЗАБАРОНАК.** — З 3 верасня 1992 года па жнівень 2004-га музей узначальвала Ганна Міхайлаўна Аўласенка. Гісторык па адукацыі, яна наладзіла сяброўскія сувязі з многімі вядомымі ўраджэнцамі раёна. У музеі праводзілася шмат цікавых і змястоўных мерапрыемстваў. Шмат яна прапрацавала і па стварэнні гісторыка-дакументальнай хронікі «Пам'яць. Чэрвеньскі раён», якая выйшла ў 2000 годзе. Дзякуючы ёй, шмат якіх навуковых супрацоўнікаў авалодалі асаблівасці музейнай справы. Набывала ў той час вопыт і я.

Наглядзячы на малады ўзрост, музей сабраў значную калекцыю: звыш 8,5 тысячы асноўнага і 2,5 тыс. прадметаў навукова-дапаможнага фонду. Штогод тут арганізуюцца па 10-12 разнапланавых выстаў, а колькасць наведвальнікаў дасягае 7-10 тысяч. І як вынік, добры прыбытак ад аказання паслуг.

Але галоўнае для калектыву сёння, як і дваццаці гадоў таму, — збор і захаванне матэрыяльнай спадчыны, вывучэнне і прапаганда гісторыі і культуры рэгіёна, праца з наведвальнікамі. Пры музеі створаны краязнаўчы клуб «Бонда». У ім — дзве секцыі. У першай, якую ўзначальвае навуковы супрацоўнік Станіслава Баркоўскага, удзельнічаюць людзі сярэдняга і сталага ўзросту. Інтэле-

туальная моладзевая секцыя працуе пад кіраўніцтвам Ірыны Вабішчэвіч. Удзельнікі клуба шмат падарожнічаюць па знакамітых мясцінах. І з кожнай паездкі прывозяць не толькі ўражаны, але і новы матэрыял. На Чэрвеньшчыне, дарэчы, 23 аб'екты ўнесены ў Дзяржаўны спіс гісторыка-культурных каштоўнасцяў. «Напрыклад, у Смільчыцкім захаваліся рэшткі сядзібна-паркавага комплексу, які калісьці належаў Манюшкам і Ваньковічам. Па дарозе туды наведваем помнікі археалогіі — у прыватнасці, камень-следавік, — гаворыць Алена Забаронак. — Экскурсіі па адукацыі, яна наладзіла сяброўскія сувязі з многімі вядомымі ўраджэнцамі раёна. У музеі праводзілася шмат цікавых і змястоўных мерапрыемстваў. Шмат яна прапрацавала і па стварэнні гісторыка-дакументальнай хронікі «Пам'яць. Чэрвеньскі раён», якая выйшла ў 2000 годзе. Дзякуючы ёй, шмат якіх навуковых супрацоўнікаў авалодалі асаблівасці музейнай справы. Набывала ў той час вопыт і я.

— Усе без выключэння, бо гэта наша гісторыя. Тым не менш ёсць найбольш каштоўныя. Зараз у рэспубліцы ствараецца Дзяржаўны каталог музейнага фонду, куды мы перадалі 25 прадметаў, у тым ліку 16 — сёлета. Гэта работы з дрэва ў выкананні мясцовага разьбярца, члена Саюза майстроў Беларусі Мікалая Няжыя. Усе яны зарэгістраваны. Сапраўды, супрацоўнікам музея ёсць што паказаць прыхільнікам мастацтва, археалогіі, даўніны, але, на жаль, няма такіх магчымасцяў: маленькае памяшканне не адпавядае, так бы мовіць, ні «прасторавым» нормам, ні тэмпературнаму рэжыму. А тым часам на баланс музея больш за 8 тыс. адзінак захоўвання, колькасць фонду дазваляе стварыць яшчэ нейкую цікавую экспазіцыю. Новага памяшкання для музея пакуль не абяцаюць: гарадок невялікі, вольных плошчаў няма. Разам з тым, сёлета музею плануецца перадаць у якасці філіяла дом фальклору ў вёсцы Іванчы. Мяркуюцца, што там размесціцца новая экспазіцыя. Пакуль яе назва і канцэпцыя вызначаныя.

Таяцяна ЛАЗОЎСКАЯ,

Чэрвеньскі раён

— І якія экспанаты самыя цікавыя і дарагія для супрацоўнікаў? — Імкну- сь даведацца ў суразмоўцы.

БУДАЎНІКОЎ У МІНСК ЗАПРАШАЮТ НАВАТ 3-ЗА МЯЖЫ

Аб гэтым паведамліў намеснік старшыні Мінгарвыканкама Андрэй ГАЛЬ на пасяджэнні гарадскога выканаўчага камітэта, дзе абмяркоўвалася мадэрнізацыя будаўнічай галіны горада. У прыватнасці, спецыялістамі было заўважана, што галоўны мегаполіс краіны не можа забяспечыць усе новабудоўлі горада ўласнымі кадрамі.

Кіраўніцтвам будаўнічага сектара сталіцы было падлічана, што для рытмічнага функцыянавання ўсіх будаўнічых праектаў на буд-пляцоўкі Мінска неабходна накіраваць дадаткова каля 4 тысяч шараговых работнікаў і кваліфікаваных спецыялістаў. Пошук новых работнікаў стрымлівае адсутнасць часовага жылля для такіх спецыялістаў. Менавіта там мэр'я горада прапануе распрацаваць праграму рамонтна-дзяржаўнага асяродка лагераў вакол Мінска. Адрамантаваныя жылля памяшканні былых лагераў плануецца выкарыстоўваць у якасці жылля для вахтавых работнікаў будаўнічай сферы нават у зімовы час. Андрэй Галь лічыць, што адначасова з гэтым гораду неабходна зацвердзіць праграму будаўніцтва ў Мінску інтэрнату і арэндных дамоў для прыцягнення і замацавання рабочых будаўнічых спецыялістаў.

Цэнтр узначалены Мінска пастаўлена задача аб накіраванні ў падраднай арганізацыі дзяржаўнага вытворчага аб'яднання «Мінскбуд» толькі сёлета не менш за тысячу чалавек і не менш за дзве тысячы работнікаў у 2014 годзе. Разам з тым, кіраўнікі будаўнічых арганізацый адзначаюць той факт, што зараз нават у рэгіёнах талковых спецыялістаў не хапае. Частка з іх атрымлівае добрыя заробкі на мясцовых прыватных аб'ектах, а асобныя спецыялісты паехалі па доўгі рубель у буйныя гарады Расіі. Менавіта таму кіраўніцтва Мінгарвыканкама разглядае магчымасць прыцягваць работнікаў будаўнічых спецыялістаў нават з-за мяжы. Ужо зараз каля 250 грамадзян Карэі і В'етнама працуюць на новабудоўлях Мінска. Прадстаўнікі будаўнічых гэтых краін гатовы накіраваць на будаўніцтва аб'ектаў у беларускай сталіцы каля 5 тысяч сваіх работнікаў.

Кіраўніцтва ДВА «Мінскбуд» было даручана сфармаваць у сталіцы банк даных спецыялістаў у сферы будаўніцтва ва ўзросце ад 30 да 45 гадоў з вышэйшай адукацыяй.

Аналіз кваліфікацыі мясцовых спецыялістаў павінен насіць міжнародны характар — з улікам суседніх краін, каб усе разумелі: сёння рынак працы адкрыты, удакладнілі сваю пазіцыю ў Мінгарвыканкаме.

Сяргей КУРКАЧ.

У ЛІПЕНІ НАЗІРАЎСЯ ПАВЫШАНЫ ПАПЫТ НА ВАЛЮТУ СЯРОД НАСЕЛ'НЯЦТВА

Як сведчыць статыстыка Нацбанка, юрыдычныя асобы-рэзідэнты і нерэзідэнты ў ліпені таксама набылі валюты больш, чым рэалізавалі.

Кліенты банкаў за ліпень прадалі наўняў і безнаўняў валюты на 685,4 млн долараў (за чэрвень 619,1 млн) у эквіваленце, набылі — 1 млрд 306,9 млн долараў (884,2 млн). Атрымліваецца, што чыстая купля замежнай валюты склала 621,5 млн долараў (265,1 млн). Спецыялісты адзначаюць, што да чэрвеня, пачынаючы з лютага, фізічныя асобы прадавалі валюты больш, чым куплялі. Змяненне тэндэнцыі летам эксперты тлумачаць у тым ліку і сезонам адпачынкаў, а таксама пераводам рублёвых укладаў у валютныя.

Увогуле за студзень—ліпень насельніцтва Беларусі рэалізавала валюты на 4 млрд 668,1 млн долараў у эквіваленце, а набыла — 5 млрд 456,6 млн долараў. Атрымліваецца, што чыстая купля замежнай валюты за сем месяцаў склала 788,5 млн долараў.

Суб'екты гаспадарання — рэзідэнты краіны за ліпень набылі замежнай валюты на 19 млн долараў больш, чым прадалі. Нерэзідэнты Беларусі ў ліпені таксама больш актыўна набылі замежную валюту, бо чыстая купля яе склала 78,1 млн долараў.

У Нацбанк адзначаюць, што ва ўмовах аднойсрочнага забалансаванасці знешнегандлёвых плацяжоў і прыцягнення знешняга фінансавання ў эканоміку сітуацыя на валютным рынку краіны ў першым паўгоддзі заставалася досыць стабільнай. Разам з тым, у ліпені па меры ўскладнення сітуацыі з аплатным балансам краіны, ростам дэвальвацыйных чаканняў і шэрагу іншых фактараў павялічыўся попыт на замежную валюту з боку насельніцтва і прадпрыемстваў, пачаўся адток рублёвых укладаў і іх перафарміраванне ў валютныя дэпазіты. Аднак у выніку своечасова прынятых мер, у тым ліку рашэння пакуль не знікае стаўку рэфінансавання, у сярэдзіне ліпеня 2013 года гэтыя негатывыя працэсы ўдалося спыніць, і сітуацыя на ўнутраным валютным рынку і рынку дэпазітаў да цяперашняга часу ў цэлым стабілізавалася, заяўляюць у Нацбанку. У канцы ліпеня прыток тэрміновых рублёвых дэпазітаў насельніцтва ў банкі аднавіўся.

Сяргей КУРКАЧ.

Здарэнне

Кабыла дваіх забіла

Але ж у гэтым вінаватая тыя, хто «пад мухай» ёй кіраваў

У Гарадоцкім раёне кабыла па мянушцы Алька стала прычынай смерці двух мужчын.

— Першым загінуў работнік таварыства «Гарадоцкі райаграпрамзоб». Ён, вырашыўшы падзарабіць, скарэдзіў агарод адной з жыхарак вёскі Даўгаполле, дзе з ім разлічылі спіртным. Увечары таго ж дня мужчына, знаходзячыся ў стане моцнага ап'янення (што пацвердзіла потым медыцынская судовая экспертыза), паехаў на фурманцы на ферму таварыства — каб заступіць на дзяжурства па доглядзе дойнага стагата. Мужчына не справіўся з кіраваннем, зваліўся з фурманкі і, атрымаўшы моцную закрытую трауму грудной клеткі, памёр на месцы здарэння.

Аналагічны выпадак адбыўся ўжо з іншым работнікам названага вышэй прадпрыемства.

У абедзённы час мужчына таксама ў стане ап'янення ехаў з таварышам і яго няпюўнагадарваў дачкой па дарозе Верына-Селішча на возе, у які была запрожана Алька.

11-гадовая дзючышка нібы прадчувала нешта і папрасіла бацьку спыніць кабылу, пасля чаго пайшла дадому пешшу. Хутка жывёлу, як кажуць, панесла на выбоінах. Кіроўца заваліўся на асфальт, прычыніўшы сабе цяжкія траўмы, ад якіх памёр у раённай бальніцы.

Аляксандр ПУКШАНСКІ

В опубликованную проектную декларацию по объекту: «Многokвартирные жилые дома № 8 по г/п и № 9 по г/п в квартале пр. Победителей — ул. Проектируемая № 3 — ул. 4-ое Кольцо — ул. Нарочанская в жилом районе «Лесбий» в газете «Звезда» № 36 от 23.02.2013 г.

ВНЕСТИ СЛЕДУЮЩИЕ ИЗМЕНЕНИЯ:

Для привлечения дольщиков к строительству по договорам создания объектов долевого строительства предлагаются для граждан, не состоящих на учете нуждающихся в улучшении жилищных условий, юридических лиц: однокомнатные — общей площадью 42,88 м² — 34 квартиры; двухкомнатные — общей площадью от 62,71 м² до 74,10 м² — 79 квартир; трехкомнатные квартиры — общей площадью от 94,86 м² до 111,77 м² — 91 квартира.

Застройщик: Общество с ограниченной ответственностью «БЕЛИНБЕСТ-инжиниринг», зарегистрировано Минским горисполкомом от 01.06.2012 г. № 0042025 в Едином государственном реестре юридических лиц и индивидуальных предпринимателей за № 191450284.

Ознакомление дольщиков с планировками объектов долевого строительства осуществляется в рабочее время по адресу: г. Минск, ул. Мельникайте, 2-7, каб. 1508. Контактный тел. 8 (017) 226 43 99.

Сведения о пустующем жилом доме 17 по улице 2-й Вокзальной в городе Василевичи, подлежащем включению в регистр в соответствии с Указом Президента Республики Беларусь от 23 февраля 2012 г. № 100

«О мерах по совершенствованию учета и сокращению количества пустующих и ветхих домов в сельской местности».

г. Василевичи: - ул. 2-я Вокзальная, дом 17, принадлежащий Ледневой Ирине Васильевне, общей площадью 38,0 м. кв., 1946 года постройки, стены деревянные, одноэтажный, без хозяйственных построек.

Предлагаем всем заинтересованным лицам в течение одного месяца с момента опубликования сведений о пустующем жилом доме 17 по улице 2-й Вокзальной в городе Василевичи, подлежащем включению в регистра учета пустующих домов, известить исполнительный комитет по месту нахождения жилого дома о намерении использовать пустующий дом для проживания.

УНП 400001745

Спорт-тайм

АДЗІН БАЛ

...аддзяляе барысаўскі БАТЗ ад салігорскага «Шахцёра» ў турнірнай табліцы чэмпіянату краіны па футболе. «Звезда» ўзгадвае падзеі апошняга футбольнага першынства, а таксама адзначае поспех баскетбалістаў і анансвае хакейны турнір паміж Руслана Салея.

1. БАТЗ ў чарговы раз даказаў, хто на футбольных полях Беларусі сапраўды гаспадар. Гуляў у Барысаве з салігорскім «Шахцёрам», асноўным сапернікам за залатыя ўзнагароды, абяцала быць цікавай, багатай на падзеі, а ператварылася ў татальнае дамніраванне чэмпіёнаў над гарнякамі. У другім тайме падпачынаў Віктара Ганчарніка засталіся ў меншасці, аднак гэта нікім чынам не паўплывала на гол гульні. Наадварот. «Жоўта-блакітныя» забілі яшчэ і ўстанавілі на табло зусім не прыгожы для гасцей вынік — 4:0! Нечакана праіграла ў 20-м туры і мінскае «Дынама», якое не здолела зарабіць балы ў сустрэчы з мазырской «Славіяй» — 2:3. Вось астатнія вынікі матчаў чарговага тура: «Белшына» (Бабруйск) — «Тарпеда» (Жодзіна) — 1:3, «Дынама» (Брэст) — «Дняпро» (Могілёў) — 2:0, «Нёман» (Грод-

на) — «Гомель» — 2:0. Матч «Мінск» — «Нафтан» (Навалопец) завяршыўся ўчора вечарам, калі нумар ужо быў падпісаны ў друку.

2. Зборная Беларусі па баскетболе працягвае змагацца за выхад з групы 1-га кваліфікацыйнага раўнда першынства Еўропы, які ў 2015 годзе прыме Украіна. У чарговым матчы падпачынаў Руслана Байдакова перамаглі ў гасцях зборную Венгрыі (63:61) і пакуль займаюць першы радок у групе «D». Для таго, каб прайсці далей, беларусам неабходна атрымаць перамоў у за-

Волязе Сударавай не хопіла сантметра, каб трапіць на п'эдэстал пераможцаў.

ключным паядынку міні-першынства. 16 жніўня на паркеце Палаца спорту наша зборная прыме каманду Славакіі. Пачатак сустрэчы ў 19:00.

3. У гэты ж дзень на «Мінск-Арэне» распачнецца хакейны турнір памяці Руслана Салея, у якім будуць удзельнічаць мінскія дынамаўцы, гродзенскі «Нёман», маскоўскі «Спартак» і хабарайскі «Амур», 16-га «Дынама» ў 19:00 сустрэнецца з «Амурам», у наступны дзень паспрабуе перамагчы «Спартак» (пачатак матча ў 17:00), а ў нядзелю згуляе з «Нёманам».

4. Гэтымі днямі ў Маскве праходзіць чарговы чэмпіянат свету па лёгкай атлетыцы. Беларусы пакуль не папоўнілі свой кошчык медалём, але былі да гэта блізка. І найперш гэта тычыцца Вольгі Сударавай, якая ў скачках у даўжыню заняла 4-е месца. Цікава, што разам з сербскай спартсменкай Іванай Шпанавіч беларуска прадэманстравала аднолькавы вынік (6,82 см), але дазатковыя вынікі вывелі на п'эдэстал пераможцаў менавіта прадстаўніцу былой Югаславіі.

Тарас ШЧЫРЫ

ООО «Арбитр», управляющий по делу о банкротстве – организатор торгов, СООБЩАЕТ О ПРОВЕДЕНИИ ТОРГОВ по продаже имущества ООО «Элфа»:

№ лота	Наименование лота	Начальная цена продажи лота, с НДС	Шаг торгов (% от начальной цены)	Задаток
1	1. Здание производственное (Капитальное строение, инв. № 430/С-493, наименование – мясоперерабатывающий комплекс) в том числе: 1.1. Труба для котельной дымовая 2. Здание склада (Капитальное строение, инв. № 430/С-25958 – склад) 3. Здание трансформаторной подстанции (Капитальное строение, инв. № 430/С-25959 – трансформаторная подстанция) 4. Здание контрольно-пропускного пункта (Капитальное строение, инв. № 430/С-25960 – Контрольно-пропускной пункт) в том числе: 4.1. Здание весовой 4.2. Забор из ж/бет. плит 4.3. Ворота металлические 4.4. Ворота металлические 4.5. Асфальтобетонное покрытие 4.6. Подъезд к цеху 4.7. Линия эл/передач (Линия электропередач воздушная 0,4 кВт 4А-16, протяженность 814,8 м.п.г.) 4.8. Водопроводные сети (Сеть водопроводная стальная d-50 мм, протяженность 186,8 м.п.г.) 4.9. Канализационные сети (Сеть канализационная безнапорная стальная d-100 мм, протяженность 15,9 м.п.г.) 4.10. Канализационные сети (Сеть канализационная безнапорная керамическая d – 200 мм, протяженность 432,9 м.п.г.) 4.11. Канализационные сети (Сеть канализационная безнапорная чугунная d – 150 мм, протяженность 6,9 м.п.г.) 4.12. Канализационные сети (Сеть канализационная напорная стальная d – 100 мм, протяженность 132,2 м.п.г.) Компрессорно-конденсаторный агрегат LH 135/4G в комплекте с в/охл. S3HC108E65 Холодильный агрегат АЦФ 4Е С-6,2	3 282 705 000 р.	164 135 250 р.	164 135 250 р.

Торги проводятся в форме аукциона, открытого по составу участников и по форме подачи предложений о цене.

Торги состоятся 13 сентября 2013 года в 12.00 по адресу: г. Гродно, ул. Солнечная, 5.

До подачи заявки Претенденту необходимо перечислить задаток в безналичном порядке по следующим платежным реквизитам: ООО «Элфа» / р/с 3012206820018 в ОАО «Белгоспромбанк», отделение в г. Новогрудок, код 152101449, УНП 500544679.

Заявления на участие в аукционе с приложением платежного поручения, подтверждающего внесение задатка, а также: для юридических лиц – заверенной копии свидетельства о гос. регистрации, устава; для физических лиц – копии паспорта, принимаются с момента выхода настоящего объявления до 12.00 12.09.2013 по адресу: 230001, г. Гродно-1, а/я 27 или по факсу 8(0152) 526859.

Победителем аукциона признается участник, предложивший наибольшую цену покупки. После окончания торгов с победителем подписывается протокол и в течение 20 дней заключается договор купли-продажи. Победитель торгов обязан оплатить стоимость покупки в течение 30 дней после подписания протокола. Возмещение затрат на организацию и проведение торгов осуществляется участником, выигравшим торги.

Извещение о проведении 13 сентября 2013 года торгов по продаже земельных участков, принадлежащих ОАО «ОмегаБизнесКласс»

№	Наименование предмета торгов	Местонахождение предмета торгов	Начальная цена предмета торгов без НДС	Размер задатка
1.	Земельный участок с кадастровым номером 220887024601000061 площадью 0,2457 га (целевое назначение: земельный участок для размещения объектов усадебной застройки (строительства и обслуживания жилого дома) – земельный участок № 3)	Витебская обл, Браславский р-н, Плюсский с/с, д. Красногорка	20 000 долларов США	18 000 000 белорусских рублей
2.	Земельный участок с кадастровым номером 220887024601000060 площадью 0,2466 га (целевое назначение: земельный участок для размещения объектов усадебной застройки (строительства и обслуживания жилого дома)	Витебская обл, Браславский р-н, Плюсский с/с, д. Красногорка	20 000 долларов США	18 000 000 белорусских рублей

Продавец имущества – ОАО «ОмегаБизнесКласс», ул. Орловская, д. 58, оф. 216, 220053, г. Минск.

Организатор торгов – УП «Минский городской центр недвижимости», ул. К. Маркса, 39, к. 10, 220030, г. Минск.

Торги проходят в форме открытого аукциона на повышение начальной цены.

Торги проводятся в соответствии со ст.ст. 417, 418 Гражданского кодекса Республики Беларусь и порядком проведения аукциона по продаже земельных участков ОАО «ОмегаБизнесКласс», утвержденным организатором торгов.

К участию в торгах допускаются юридические и физические лица, индивидуальные предприниматели, внесшие задаток, заключившие соглашение с организатором торгов о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона, а также предоставившие организатору торгов в установленный срок следующие документы: заявление на участие в аукционе (по форме, установленной организатором торгов); заявление об ознакомлении с документами, продаваемым имуществом, порядком проведения аукциона (по форме, установленной организатором торгов); копия свидетельства о регистрации (для юридических лиц и индивидуальных предпринимателей); копия устава (для юридических лиц); копия документа, подтверждающего внесение задатка; документы, подтверждающие полномочия представителя юридического (физического) лица; а также, при необходимости, иные документы в соответствии с порядком проведения аукциона.

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОНА ПО ПРОДАЖЕ ЗЕМЕЛЬНЫХ УЧАСТКОВ В ЧАСТНУЮ СОБСТВЕННОСТЬ

Аукцион состоится 17 сентября 2013 года в 11.00 в здании Обуховского сельского исполнительного комитета (аг. Обухово, ул. Центральная, 4).

Заявления на участие в аукционе принимаются по адресу: аг. Обухово, ул. Центральная, 4, с 8.00 до 17.00. Последний день приема заявлений – 11 сентября 2013 г. до 15.00

№ лота	Кадастровый номер и адрес земельного участка	Площадь земельного участка, га	Целевое назначение земельного участка	Начальная цена предмета аукциона, руб.	Сумма задатка, руб.	Подлежащие возмещению расходы, связанные с проведением аукциона, подготовкой документации, необходимой для его проведения, руб.	Инженерная инфраструктура
1	422086005601000080, Республика Беларусь, Гродненская область, Гродненский район, Обуховский сельсовет, д. Митово, участок № 1 (по генплану).	0,1215	Для строительства и обслуживания одноквартирного жилого дома (земельный участок для размещения объектов усадебной застройки (строительства и обслуживания жилого дома))	10 000 000	1 000 000	5 000 000	электричество
2	422086005601000081, Республика Беларусь, Гродненская область, Гродненский район, Обуховский сельсовет, д. Митово, участок № 2 (по генплану).	0,1213	Для строительства и обслуживания одноквартирного жилого дома (земельный участок для размещения объектов усадебной застройки (строительства и обслуживания жилого дома))	10 000 000	1 000 000	5 000 000	электричество
3	422086005601000082, Республика Беларусь, Гродненская область, Гродненский район, Обуховский сельсовет, д. Митово, участок № 3 (по генплану).	0,1281	Для строительства и обслуживания одноквартирного жилого дома (земельный участок для размещения объектов усадебной застройки (строительства и обслуживания жилого дома))	10 000 000	1 000 000	5 000 000	электричество
4	422086005601000083, Республика Беларусь, Гродненская область, Гродненский район, Обуховский сельсовет, д. Митово, участок № 4 (по генплану).	0,1276	Для строительства и обслуживания одноквартирного жилого дома (земельный участок для размещения объектов усадебной застройки (строительства и обслуживания жилого дома))	10 000 000	1 000 000	5 000 000	электричество
5	422086005601000084, Республика Беларусь, Гродненская область, Гродненский район, Обуховский сельсовет, д. Митово, участок № 5 (по генплану).	0,1212	Для строительства и обслуживания одноквартирного жилого дома (земельный участок для размещения объектов усадебной застройки (строительства и обслуживания жилого дома))	10 000 000	1 000 000	5 000 000	электричество

Для участия в аукционе гражданин лично, либо через своего представителя, со дня опубликования настоящего извещения и до 15.00 11.09.2013 г. представляет в комиссию по организации и проведению аукциона на право заключения договора аренды и продажи в частную собственность земельных участков по адресу: аг. Обухово, ул. Центральная, 4. документами: заявление на участие в аукционе с указанием кадастрового номера и адреса земельного участка, который предполагается получить в частную собственность в результате аукциона; заверенную копию платежного поручения о внесении задатка на расчетный счет Обуховского сельсопкокома, Ц/У № 421 филиала № 400 – ГОУ ОАО «АСБ Беларусбанк», код банка 752, № 3641514082105, УНП 500027360; гражданский – копия документа, содержащего его идентификационные сведения без нотариального заверения; заявление на участие в аукционе с указанием кадастрового номера и адреса земельного участка, который предполагается получить в частную собственность в результате аукциона; заверенную копию платежного поручения о внесении задатка на расчетный счет Обуховского сельсопкокома, Ц/У № 421 филиала № 400 – ГОУ ОАО «АСБ Беларусбанк», код банка 752, № 3641514082105, УНП 500027360; гражданский – копия документа, содержащего его идентификационные сведения без нотариального заверения; заявление на участие в аукционе с указанием кадастрового номера и адреса земельного участка, который предполагается получить в частную собственность в результате аукциона; заверенную копию платежного поручения о внесении задатка на расчетный счет Обуховского сельсопкокома, Ц/У № 421 филиала № 400 – ГОУ ОАО «АСБ Беларусбанк», код банка 752, № 3641514082105, УНП 500027360; гражданский – копия документа, содержащего его идентификационные сведения без нотариального заверения; заявление на участие в аукционе с указанием кадастрового номера и адреса земельного участка, который предполагается получить в частную собственность в результате аукциона; заверенную копию платежного поручения о внесении задатка на расчетный счет Обуховского сельсопкокома, Ц/У № 421 филиала № 400 – ГОУ ОАО «АСБ Беларусбанк», код банка 752, № 3641514082105, УНП 500027360; гражданский – копия документа, содержащего его идентификационные сведения без нотариального заверения; заявление на участие в аукционе с указанием кадастрового номера и адреса земельного участка, который предполагается получить в частную собственность в результате аукциона; заверенную копию платежного поручения о внесении задатка на расчетный счет Обуховского сельсопкокома, Ц/У № 421 филиала № 400 – ГОУ ОАО «АСБ Беларусбанк», код банка 752, № 3641514082105, УНП 500027360; гражданский – копия документа, содержащего его идентификационные сведения без нотариального заверения; заявление на участие в аукционе с указанием кадастрового номера и адреса земельного участка, который предполагается получить в частную собственность в результате аукциона; заверенную копию платежного поручения о внесении задатка на расчетный счет Обуховского сельсопкокома, Ц/У № 421 филиала № 400 – ГОУ ОАО «АСБ Беларусбанк», код банка 752, № 3641514082105, УНП 500027360; гражданский – копия документа, содержащего его идентификационные сведения без нотариального заверения; заявление на участие в аукционе с указанием кадастрового номера и адреса земельного участка, который предполагается получить в частную собственность в результате аукциона; заверенную копию платежного поручения о внесении задатка на расчетный счет Обуховского сельсопкокома, Ц/У № 421 филиала № 400 – ГОУ ОАО «АСБ Беларусбанк», код банка 752, № 3641514082105, УНП 500027360; гражданский – копия документа, содержащего его идентификационные сведения без нотариального заверения; заявление на участие в аукционе с указанием кадастрового номера и адреса земельного участка, который предполагается получить в частную собственность в результате аукциона; заверенную копию платежного поручения о внесении задатка на расчетный счет Обуховского сельсопкокома, Ц/У № 421 филиала № 400 – ГОУ ОАО «АСБ Беларусбанк», код банка 752, № 3641514082105, УНП 500027360; гражданский – копия документа, содержащего его идентификационные сведения без нотариального заверения; заявление на участие в аукционе с указанием кадастрового номера и адреса земельного участка, который предполагается получить в частную собственность в результате аукциона; заверенную копию платежного поручения о внесении задатка на расчетный счет Обуховского сельсопкокома, Ц/У № 421 филиала № 400 – ГОУ ОАО «АСБ Беларусбанк», код банка 752, № 3641514082105, УНП 500027360; гражданский – копия документа, содержащего его идентификационные сведения без нотариального заверения; заявление на участие в аукционе с указанием кадастрового номера и адреса земельного участка, который предполагается получить в частную собственность в результате аукциона; заверенную копию платежного поручения о внесении задатка на расчетный счет Обуховского сельсопкокома, Ц/У № 421 филиала № 400 – ГОУ ОАО «АСБ Беларусбанк», код банка 752, № 3641514082105, УНП 500027360; гражданский – копия документа, содержащего его идентификационные сведения без нотариального заверения; заявление на участие в аукционе с указанием кадастрового номера и адреса земельного участка, который предполагается получить в частную собственность в результате аукциона; заверенную копию платежного поручения о внесении задатка на расчетный счет Обуховского сельсопкокома, Ц/У № 421 филиала № 400 – ГОУ ОАО «АСБ Беларусбанк», код банка 752, № 3641514082105, УНП 500027360; гражданский – копия документа, содержащего его идентификационные сведения без нотариального заверения; заявление на участие в аукционе с указанием кадастрового номера и адреса земельного участка, который предполагается получить в частную собственность в результате аукциона; заверенную копию платежного поручения о внесении задатка на расчетный счет Обуховского сельсопкокома, Ц/У № 421 филиала № 400 – ГОУ ОАО «АСБ Беларусбанк», код банка 752, № 3641514082105, УНП 500027360; гражданский – копия документа, содержащего его идентификационные сведения без нотариального заверения; заявление на участие в аукционе с указанием кадастрового номера и адреса земельного участка, который предполагается получить в частную собственность в результате аукциона; заверенную копию платежного поручения о внесении задатка на расчетный счет Обуховского сельсопкокома, Ц/У № 421 филиала № 400 – ГОУ ОАО «АСБ Беларусбанк», код банка 752, № 3641514082105, УНП 500027360; гражданский – копия документа, содержащего его идентификационные сведения без нотариального заверения; заявление на участие в аукционе с указанием кадастрового номера и адреса земельного участка, который предполагается получить в частную собственность в результате аукциона; заверенную копию платежного поручения о внесении задатка на расчетный счет Обуховского сельсопкокома, Ц/У № 421 филиала № 400 – ГОУ ОАО «АСБ Беларусбанк», код банка 752, № 3641514082105, УНП 500027360; гражданский – копия документа, содержащего его идентификационные сведения без нотариального заверения; заявление на участие в аукционе с указанием кадастрового номера и адреса земельного участка, который предполагается получить в частную собственность в результате аукциона; заверенную копию платежного поручения о внесении задатка на расчетный счет Обуховского сельсопкокома, Ц/У № 421 филиала № 400 – ГОУ ОАО «АСБ Беларусбанк», код банка 752, № 3641514082105, УНП 500027360; гражданский – копия документа, содержащего его идентификационные сведения без нотариального заверения; заявление на участие в аукционе с указанием кадастрового номера и адреса земельного участка, который предполагается получить в частную собственность в результате аукциона; заверенную копию платежного поручения о внесении задатка на расчетный счет Обуховского сельсопкокома, Ц/У № 421 филиала № 400 – ГОУ ОАО «АСБ Беларусбанк», код банка 752, № 3641514082105, УНП 500027360; гражданский – копия документа, содержащего его идентификационные сведения без нотариального заверения; заявление на участие в аукционе с указанием кадастрового номера и адреса земельного участка, который предполагается получить в частную собственность в результате аукциона; заверенную копию платежного поручения о внесении задатка на расчетный счет Обуховского сельсопкокома, Ц/У № 421 филиала № 400 – ГОУ ОАО «АСБ Беларусбанк», код банка 752, № 3641514082105, УНП 500027360; гражданский – копия документа, содержащего его идентификационные сведения без нотариального заверения; заявление на участие в аукционе с указанием кадастрового номера и адреса земельного участка, который предполагается получить в частную собственность в результате аукциона; заверенную копию платежного поручения о внесении задатка на расчетный счет Обуховского сельсопкокома, Ц/У № 421 филиала № 400 – ГОУ ОАО «АСБ Беларусбанк», код банка 752, № 3641514082105, УНП 500027360; гражданский – копия документа, содержащего его идентификационные сведения без нотариального заверения; заявление на участие в аукционе с указанием кадастрового номера и адреса земельного участка, который предполагается получить в частную собственность в результате аукциона; заверенную копию платежного поручения о внесении задатка на расчетный счет Обуховского сельсопкокома, Ц/У № 421 филиала № 400 – ГОУ ОАО «АСБ Беларусбанк», код банка 752, № 3641514082105, УНП 500027360; гражданский – копия документа, содержащего его идентификационные сведения без нотариального заверения; заявление на участие в аукционе с указанием кадастрового номера и адреса земельного участка, который предполагается получить в частную собственность в результате аукциона; заверенную копию платежного поручения о внесении задатка на расчетный счет Обухов

